

XIX
EDICIÓ

TARRACOVIVA®

EL FESTIVAL ROMÀ DE TARRAGONA

ROMA I GRÈCIA

ADRIÀ, UN EMPERADOR
PER A DUES CULTURES

DEL 15 AL 28 DE MAIG DE 2017

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

www.tarracoviva.com

DOSSIER DE PREMSA 2017

HOSPES AVE

BENVINGUDA

Graecia capta ferum victorem cepit et artes intulit agresti Latio

“La Grècia captiva captivà el seu fer vencedor i introduí les arts en el Laci agrest”

Horaci, Epístola II.1

Roma va crear al voltant de tot el Mediterrani, i encara una mica més enllà, una civilització basada en gran part, no en la seva cultura, sinó en la d'un poble estranger; la cultura grega.

Cultura grega, política romana. Potser uns del binomis més genials de tota la història de les civilitzacions i un exemple magnífic de sincretisme cultural...

La figura que millor representa aquest fenomen històric és potser la de l'emperador Adrià. Escriptor, poeta, constructor, militar, governant... la seva fascinació envers la cultura grega el portà a viatjar moltes vegades a la seva estimada Atenes, on avui dia encara podem admirar el seu llegat monumental (biblioteca d'Adrià, temple de Zeus Olímpic, Arc d'Adrià...). En la vida d'Adrià, art i cultura complementen l'apartat polític i militar.

US CONVIDEM A UN VIATGE A L'ANTIGA CIVILITZACIÓ ROMANA

JUNTS CONEIXEREM ELS NOSTRES ORÍGENS I COMPARTIREM LA PASSIÓ PER LA HISTÒRIA

EL PASSAT ENS DESCOBRIRÀ NOUS FUTURS

BENVINGUTS AL FESTIVAL ROMÀ DE TARRAGONA!

Àrea de Festes, Patrimoni i Plans de Mobilitat

ÍNDEX

	Pàgina
ROMA I GRÈCIA . ADRIÀ, un emperador per a dues cultures	4
ADRIÀ, L'EMPERADOR VIATGER	4
ROME "FIRST"	6
ENGUANY CELEBREM	9
EN AQUESTA EDICIÓ	9
PROGRAMA D'ACTES:	
ACTE INAUGURAL	11
GRÈCIA I ADRIÀ	12
ROMA	19
EGIPTE	28
AGER	30
FIRES I TROBADES	32
DIVULGACIÓ HISTÒRICA AUDIOVISUAL	32
MUSEUS	33
ACTE DE CLOENDA	34
INFORMACIONS D'INTERÈS	
GASTRONOMIA ROMANA: TARRACO A TAULA	35
ACCÉS I VENDA D'ENTRADES	35
FIRA <i>NUNDINAE</i> (PROFESSIONALS)	36
COMUNICACIÓ	37
ACREDITACIONS PROFESSIONALS 2017	47
EL FESTIVAL: PATROCINADORS, COL·LABORADORS I ENTITATS	48

ROMA I GRÈCIA. ADRIÀ, un emperador per a dues cultures

ADRIÀ, L'EMPERADOR VIATGER

Adrià va començar a governar l'any 117 dC i va morir l'any 138 dC. En aquests vint-i-un anys de regnat, va visitar totes les províncies de l'Imperi i vàries vegades moltes d'elles. En total podem dir que es va passar la meitat del seu govern viatjant i governant *in situ*. Des de Britània a Mauritània, de Germania a Judea, de les Gàl·lies a Egipte, Adrià va recórrer personalment tots els límits del seu imperi i especialment la part oriental, Grècia sobretot, el seu espai favorit.

En paraules de l'historiador Edward Gibbon; "Sota el seu regnat, l'imperi va florir en pau i prosperitat. Va estimular les arts, va reformar les lleis, va mantenir la disciplina militar i va visitar totes les províncies en persona. Amb el seu caràcter enèrgic va tenir cura de tots els mínims detalls de la política. Però les seves passions dominants eren la curiositat i la vanitat. Adrià era alternativament un príncep excel·lent, un sofista ridícul i un tirà gelós. En general, la seva conducta va merèixer una lloança per la seva equitat i moderació. Però en els inicis del seu regnat va ordenar la mort de quatre senadors consulars, molt apreciats a Roma. A la fi, el tedi i una penosa malaltia, el van tornar irritable i cruel. El Senat va dubtar si havia de considerar-lo un déu o un tirà i només gràcies a les súpliques del seu pietós successor Antoní Pius li varen ser atorgats els honors deguts.

El menyspreu que va rebre per part de Roma després de la seva mort contrasta amb la gran estima i popularitat que va generar a Grècia i tota la zona oriental de l'Imperi. La raó probablement rau en el seu filo-hel·lenisme i la seva afeció a la cultura grega, cosa que va fer palesa durant els seus viatges.

Quan en el 117 Adrià accedeix al tron imperial, tenia a les seves espatlles una llarga experiència de govern. Havia ocupat varis càrrecs civils i militars, seguint l'habitual *cursus honorum* , la qual cosa l'habilita, un cop emperador, per a marcar la seva pròpia línia política, molt diferent s'ha de dir de la del seu predecessor Trajà. De l'expansionisme militar i territorial, del seu mentor i predecessor, Adrià va passar a una política de frenada de l'expansió territorial i a la contenció i reforçament de les fronteres, essent la construcció del famós Mur d'Adrià a Britània un dels exemples en aquesta línia de govern. La idea de *pax romana* potser té durant el seu regnat la seva màxima expressió. També s'ha de tenir en compte que ja abans de ser emperador, Adrià havia viatjat moltíssim per tot l'imperi. Hispània, Germània, Dàcia, les fronteres del Rin i el Danubi van ser algunes de les seves destinacions, la qual cosa el va preparar pels seus viatges posteriors, ja com a emperador.

Els seus constants viatges van significar no només un govern presencial constant sinó que a més van comportar una munificència generalitzada. Podríem dir que allà on anava l'emperador Adrià es desplaçava el "ministeri d'obres públiques" ja que en el seu afany de millorar les condicions de vida dels habitants del seu imperi, Adrià promogué constantment la construcció de carreteres, ciutats, ponts, biblioteques, termes, temples etc. Recordem que en una de les seves estades a Tàrraco, l'emperador va restaurar el temple d'August i el teatre romà.

Fou a Roma on l'afany constructor d'Adrià ens ha deixat un llegat impressionant; el Panteó, anomenat d'Agripa però en realitat obra d'Adrià, la seva vil·la jardí a Tívoli i el seu mausoleu (avui Castell Sant'Angelo). Alhora, l'Atenes que avui podem visitar és en gran part obra del mateix Adrià amb exemples tant notables com la seva biblioteca, l'arc d'Adrià, i les reformes de temples de l'antiga capital grega com el de Zeus Olímpic.

L'emperador Adrià va destacar també en la seva faceta de fundador de ciutats. Són exemples d'aquesta "fúria" constructiva Adrianopolis a la Cirenaica, Tràcia, Àsia Menor, així com Elia Capitolina erigida sobre les runes de Jerusalem.

Aquest viatges imperials eren del tot diferents als viatges que altres emperadors havien realitzat abans d'ell. August i el seu amic Agripa realitzaren multitud de viatges per l'Imperi però tenien quasi sempre un caràcter militar o be responien a la necessitat de donar a conèixer la seva proclamació com a emperador. Però en el cas d'Adrià, aquestes visites responien al seu interès personal per tenir cura de les províncies, per millorar les comunicacions i també —endut per la seva personal curiositat— per conèixer de prop les seves gents i la seva cultura.

Adrià va destacar també pel seu amor per tot allò que fos grec. Va assumir el títol d'Olímpic a la manera de Pericles. Va fundar un centre polític a Atenes —el Panhelenion— on es reunien els representants de les ciutats gregues per realitzar polítiques comunes. A la mateixa Roma va fundar un centre anomenat Ateneu, al qual van ser convidats filòsofs i pensadors grecs del més alt nivell. Ja en la seva joventut, el futur emperador es va guanyar el renom de *Graeculus*, "greguet", per les seves aficions a la literatura, l'art i el pensament grecs. Hem de dir també que aquest renom de vegades l'utilitzarem en un caire depreciatiu. La seva barba a l'estil grec i el seu enamorament d'un noi —Antínoos— van provocar el rebuig dels més tradicionalistes romans però també l'admiració a la part oriental de l'Imperi.

Quasi cent anys després de la seva mort, Casi Dió va resumir el seu regnat qualificant-lo "d'excel·lent en general". D'entre els aspectes favorables Dió va destacar l'entrenament i disciplina de l'exèrcit, la preocupació pel manteniment i el bon funcionament dels càrrec públics. El mateix historiador considerava que Adrià tenia un caràcter benigne (sense fer esment a les execucions que havia ordenat a l'inici del seu regnat) i que, en general, equilibrava els seus defectes amb una curiosa vigilància, amb la seva prudència, la seva generositat i la seva habilitat.

Amb totes les seves llums i ombres, sí que es pot afirmar, com diu Anthony Birley, un dels seus millors biògrafs, que "... al marge dels seus èxits, les seves gires incansables per les províncies van fer d'Adrià l'emperador més visible de tots els temps de l'Imperi romà".

Magí Seritjol

Director del festival Tarraco Viva

“ROME FIRST”

Juvenal: un cas de xenofòbia a la Roma imperial

Perdonin els amables lectors la broma del títol d'aquest text, però no he pogut evitar sentir una mica de perplexitat quan, en les lectures prèvies per anar bastint l'edició d'enguany del festival, em vaig topar amb alguns articles¹ que sincerament m'han recordat algun dels fenòmens sociopolítics que estem vivint en l'actualitat. Sé, en sóc conscient, que no podem fer paral·lelismes fàcils ni molt menys comparar unes realitats històriques tant allunyades. Permetin però que a través de les lectures abans esmentades puguem fer almenys unes reflexions sobre l'origen de fenòmens com la xenofòbia i mirar si és que hi pot haver algun punt de connexió entre la Roma imperial del segle II dC i l'anomenat món occidental de la segona dècada del segle XXI.

Juvenal, nascut a Aquino a la segona meitat del segle I dC, va viure i escriure sota els regnats de la dinastia Flàvia, i els emperadors Trajà i Adrià. La seva mort es situa al voltant de l'any 128 dC. Amb gran probabilitat era fill d'un llibert ric, i aquest origen social i econòmic serà important en les nostres reflexions. Juvenal no és un emigrant estranger, ni un romà pobre de solemnitat, com tampoc ho són la majoria de votants de l'actual president dels EEUU Donald Trump. Juvenal no pertanyia a la vella aristocràcia romana, però era un *ingenuus*, un home lliure i un *inquilinus*, un ciutadà romà nascut fora de Roma i amb un cert nivell econòmic.

Quan escriu les seves famoses Sàtires, la societat romana havia patit un progressiu canvi en la seva realitat de dècades anteriors. “Es pot dir que les condicions s'han inclús agreujat a Roma per a les classes altes i per tant a la classe mitjana dels clients, amb l'ascensió dels provincials sota els antonins. L'aristocràcia romana cedeix el lloc a l'aristocràcia provincial, menys rica, però més activa, consagrada a l'Estat i poc disposada a mantenir a una caterva de clients romans”².

No era una crisi social, sinó tot el contrari. L'imperi havia aconseguit amb èxit integrar les províncies i els seus habitants en el seu funcionament (els provincials o almenys a gran part de les seves elits). Era una “crisi” provocada per l'enriquiment, no pas per l'enfonsament d'un sistema. Roma, *caput mundi*, és una ciutat d'oportunitats que atrau gent de tot l'orbe romà. Dins les seves muralles tot es compra i tot es ven. Juvenal odiarà aquesta realitat. Els negocis, les empreses, el comerç, són per a ell poc menys que un robatori i la seva vida diària una perversió que atenta contra els valors tradicionals romans.

No està sol, poetes i historiadors repetiran la cantarella sobre la decadència dels vells costums i en donaran la culpa als estrangers, als altres, els nou-vinguts. L'odi als estrangers generarà retrats simplificadors: els jueus són poc menys que ateus que porten un déu sense nom i sense rostre, supersticiosos i enemics de la civilització, pidolaires i dropos; els egipcis apareixeran com a fanàtics i lascius; els sirians faran el paper d'uns mig-grecs pretensiosos, són l'escòria del món. I finalment, els grecs tampoc se'n lliuren; el seu pitjor pecat és ser més llestos del compte.

¹ El present text només és un resum amb alguns comentaris sobre aquests articles: “Graeculus esuriens: la actitud de Juvenal ante los griegos”, de Francisco Socas, a *Gracelia capta. De la conquista de Grecia a las helenización de Roma*, de Falque i Gascó editores. Universidad de Huelva. “Marcial y los griegos: «una visión del otro» diferente de la de Juvenal”, de Rosario Cortés Tovar, a *Emerita, revista de lingüística y filología clásica*. LXXXI 2, 2013, pp. 315-340.

² R. Marache *Juvenal, peintre de la société de son temps*.

Si hi ha disturbis o problemes, es demanarà al poder imperial que expulsi o persegueixi al grup culpable. Els romans de “tota la vida”, angoixats i atemorits en una ciutat plena d’estrangers, se sentiran més tranquils després d’una purga, sobretot si es practica sobre els grups econòmics rivals. I aquí rau el moll de l’ós del per què Juvenal odia als estrangers i especialment als grecs.

Llegint els seus escrits notem un ressentiment, un odi a l’estranger, al marginat, al diferent. És un odi agressiu i primari, molt semblant al d’alguns moviments polítics europeus del segle XX. Juvenal ho centrarà en els grecs, però no únicament; les dones (a les que dedicarà una sàtira de les més llargues en una obra mestra de la misogínia), els artistes (sobretot els còmics) i, és clar, els homosexuals, que a sobre habitualment eren grecs i actors.

Però d’on ve aquest odi? Juvenal —no se sap si per una persecució política que l’envia a un exili més o menys encobert— podria haver perdut part de la seva font econòmica (o la seva herència paterna). Sigui com sigui, ell mateix es defineix com un client, dels molts (com també ho serà el poeta Marcial) que cada dia havien de matinar per travessar la ciutat i esperar hores a que els seu *patronus* es dignés recompensar-lo amb la *sportula*, la qual, llavors, estava fixada en uns vint-i-cinc asos.

Però aconseguir aquest ajut diari cada cop és més difícil per un poeta al qual li fan, com diríem avui dia, la competència deslleial una colla de retòrics, mims, filòsofs, tots d’origen grec. Hi ha altres competidors, és clar, lliberts i nous rics, però els grecs tenen alguna cosa especial. “Quina és ara la nació que els cau millor als nostres rics i de qui sobretot fujo? De seguida us ho diré *quirites*³ sense que tingui cap objecció: no puc suportar una Roma grega.” Es tracta d’un problema de competència i aquí es desvetlla el joc.

Els antics patrons, membres de les classes aristocràtiques i de l’ordre dels cavallers enriquits, veuen Grècia com una ocasió d’or per fer lluir encara més el seu prestigi. El món grec els ofereix una educació superior, un món riquíssim d’exquiseses culturals. Els grecs exporten o porten amb ells a tot arreu dues coses: les lletres i l’esport. La versatilitat del grec es basa en el talent juntament amb la intrepidesa i l’eloqüència. La seva presència en totes les professions, dignes i indignes, és prova del mateix... els grecs són uns morts de gana i la gana te la seva raó de ser en la seva intel·ligència.

Juvenal fa una maliciosa inversió del tòpic: si els grecs són enginyosos és que són uns morts de gana. Heus aquí un procediment típic de la xenofòbia: l’estranger arriba de lluny per a buscar-se la vida; se l’igual a una mercaderia, perquè en un principi no va ser res més que això, mercaderia laboral, tal vegada un esclau, *instrumentum vocale*. En canvi a l’indígena el valor li ve donat per que sí, és un do de la sort. Però ves per on, Roma, al fer-se massa gran, necessita molta mà d’obra d’artistes, tècnics, buròcrates, metges, i aquests no es limiten a rebre les molles del banquet, sinó que volen participar, exigeixen cada cop més i la seva arma es l’adulació. Per sobreviure a Roma i prosperar cal molta “cara dura”.⁴

Juvenal anirà una mica més lluny i, com en altres moments històrics, acusarà els grecs no només d’intrusisme i poca vergonyes sinó que: “A més no hi ha res intocable i segur pel seu entrecuix, no la senyora de la casa, ni la filla donzella, ni el mateix nuvi encara jovenet, ni el fill abans pudorós; si cap d’aquests està a la seva disposició, obre les cames a l’àvia del seu amic”. Aquesta atribució a

³ *Quirites* s’ha de llegir com a conciudadans.

⁴ Francisco Socas *Graeculus*

l'estranger d'una lascívia sense límits, primitiva i brutal, és una cantarella incansable de la xenofòbia de tots els temps. Només cal recordar els acudits actuals sobre negres i moros. En temps de Juvenal, aquest paper l'interpretaven els grecs⁵.

Lucià de Samosata, autor grec, més o menys coetani del propi Juvenal, en un text titulat "Sobre els empleats a sou", refuta la visió que té aquest dels grecs nouvinguts d'aprofitats i privilegiats. Lucià descriu el maltractament que pateixen els seus compatriotes a les cases romanes i qualifica l'ofici habitual d'un grec —pedagog d'una família important romana— com un esclavatge voluntari.

Però de les pèssimes condicions laborals dels odiats grecs, Juvenal no en sap o no en vol saber res. Potser l'única cosa en la que podria haver coincidit amb el seu col·lega escriptor Lucià és "el sentiment dolorós de que un intel·lectual mai està en el lloc que es mereix ni es tractat com caldria. Senzillament per que la mercaderia que ofereix el savi o l'home de lletres, per a la seva alegria o desgràcia, no te preu"⁶. Però aquestes serien unes altres reflexions que depassen les poques pretensions d'aquest text.

Magí Seritjol

Director del festival Tarraco Viva

⁵ Ídem (4)

⁶ Ídem (4)

ENGUANY CELEBREM:

20 anys de Tàrraco a Taula

2.000 anys de la mort del poeta Ovidi

1.900 anys de l'ascens al tron imperial d'Adrià

EN AQUESTA EDICIÓ:

DEL TEU BARRI A L'ANTIGA ROMA. Un viatge en el temps per a descobrir com vivien els *vicini** a les ciutats romanes...

Et portem del teu barri a l'antiga Tàrraco per a saber com era la vida en els barris de les ciutats romanes. Hi havia problemes de trànsit? I les botigues, com eren? Tenien guàrdia urbana? I enllumenat a la nit? Hi havia bars i restaurants? Què menjaven? Hi havia festes de barri i associacions de veïns? Totes aquestes preguntes i les que vulgueu fer, en un viatge apassionant per la història.

* *vicini* era el nom llatí que va donar lloc a la nostra paraula *veïns*. Ve de la paraula *vicus*, que vol dir 'carrer'. Els *vicini* serien, doncs, el qui vivien en un carrer.

CULTURA CLÀSSICA PELS JOVES

LACUS CURTIUS. Una llegenda romana

Si hom visita les restes del Fòrum a Roma, hi trobarà un petit espai en forma de forat cobert de pedres. Aquest lloc era, a l'antiga Roma, un lloc sagrat i venerat. Una llegenda transmesa per Titus Livi i Varró ens explica com en èpoques remotes un profund forat s'obrí al bell mig del Fòrum.

Els romans, espantats, consultaren l'oracle i els savis. Aquests, després de llegir els llibres sagrats, anunciaren que el forat només es tancaria si els romans hi tiraven el que de més valuós tinguessin.

El poble, desesperat, hi llençà objectes sagrats i valuosos: plata, or, joies..., però l'abisme seguia obert i creixent, amenaçant d'engolir tota la ciutat.

Quan tothom estava desesperat i es veia a prop la fi de la ciutat, el jove Marc Curci, famós per les seves gestes heroiques i el seu valor, sol·licità accés al Senat i **proclamà que el més valuós que tenia Roma era el valor dels seus joves**. Així, vestit de gala amb totes les seves armes i el seu cavall, s'abocà al galop a l'abisme... Poc després el forat es tancà.

En paraules de Plató: «L'Estat és el que és perquè els seus ciutadans són el que són».

Relleu al Fòrum de Roma que representa el moment en què Marc Curci s'endinsa a l'abisme.

PROGRAMA D'ACTIVITATS

ACTE INAUGURAL

DIÀLEGS AMB LA HISTÒRIA:

novetat

ROMA I GRÈCIA. Adrià, un emperador per a dues cultures

Debat

Enguany farà mil nou-cents anys de l'ascensió al tron imperial de *Publius Aelius Traianus Hadrianus*, l'emperador Adrià. Un personatge històric recordat per les seves múltiples facetes, des de la del militar preocupat pel control de les fronteres (un exemple és el famós mur d'Adrià a Britània) fins a la de les seves obres públiques (recordem el Panteó de Roma, entre moltes altres) i la seva gran passió: la cultura grega. Aquest emperador simbolitza com cap altre la mútua influència entre les dues grans cultures del Mediterrani clàssic: Roma i Grècia.

Enguany dediquem una part del Festival a aquest tema, i començarem per un debat inaugural amb grans especialistes sobre les dues cultures per tal d'avançar en una idea que ens sembla primordial: entendre el Món Antic com un món molt més obert, variat i complex del que sovint ens pensem.

Mitjançant preguntes i el diàleg provarem d'esbrinar qui va aportar més en aquesta relació, quina importància van tenir les ciutats gregues en el conjunt de l'Imperi, per què la fascinació d'Adrià per tot el grec i moltes altres qüestions que esperem que ens sorprenguin i ens alimentin la nostra fascinació pel Món Antic i la gran història del nostre, avui tan malmès, gran mar Mediterrani.

Lloc: **Sala del Sarcòfag d'Hipòlit del Fòrum Provincial – Pretori romà**

Dia: **diumenge 14 de maig a les 12 h**

GRÈCIA I L'EMPERADOR ADRIÀ

ESPERANT L'EMPERADOR. Adrià i el paradís de Caius

novetat

Recreació històrica

Nemesis ARQ (Tarragona)

La vil·la romana dels Munts, a tan sols dotze quilòmetres de la capital però lliure del seu xivarri, és, durant el segle II, la residència d'un home culte, el polític de Tàrraco Caius Valerius Avitus. Resulta suggeridora la hipòtesi que l'emperador Adrià hauria pogut fer estada en aquesta vil·la l'hivern de l'any 122-123, quan va venir a Tàrraco a celebrar una assemblea excepcional amb els delegats de les tres províncies hispanes. L'activitat recrearà aquesta possibilitat i, a més d'esbrinar-ne els motius històrics, assistirem a una recepció en honor de l'emperador plena de simbolismes i ritualitat.

ENTRE EL MITE I LA HISTÒRIA. El llegat grec en la música i dansa de l'antiga Roma

novetat

Concert

Ludi Scaenici (Itàlia)

L'antiga Roma va rebre moltes influències de Grècia en el camp de la música i la dansa. Pitàgores va ser el primer a codificar i organitzar els intervals musicals fent servir el monocordi. Aristoxen de Tàrent va ser un significatiu filòsof i també teòric de la música a qui es deu una important reforma musical.

Alguns noms dels instruments musicals són d'origen grec, com el *syrix* (flauta de Pan), la *lyra* (l'instrument de corda preferit d'Apol·lo) o l'*hydraulis* (orgue hidràulic), inventat per Ctesibi. La influència grega en la dansa va quedar perpetuada en les paraules de Lucià de Samòsata en un text descriptiu en mode de diàleg.

En la cort de l'emperador Adrià es va desenvolupar un dels més importants músics de l'Antiguitat: el llibert grec Mesomedes de Creta. Afortunadament, ens han arribat alguns dels seus bellíssims fragments musicals, entre els quals l'*Himne a Nèmesi* i l'*Himne al Sol*, que ens retransmeten el gust grec en un moment de gran esplendor de l'Imperi romà.

ADRIÀ I ANTÍNOUS. Sacrifici al Nil

Recreació històrica

Nemesis ARQ (Tarragona)

Les sales del MNAT permeten fer un recorregut pel segle II, el segle d'Adrià. La història d'aquest emperador, filhel·lènic i gran estadista, es desgranarà amb l'aparició de personatges com Plotina, Sabina i Antínoos. A més, algunes de les peces exposades es vincularan a l'activitat, com ara el retrat marmori d'Adrià. I, per descomptat, alguns dels elements recuperats a la vil·la dels Munts, com l'estàtua d'Antínoos heroïtzat.

PASSEJADA AMB DEMÒCRIT

novetat

Recreació històrica

Oriol Montesó (Tarragona)

Descobriu el món a través dels ulls del filòsof d'Abdera. Des de les petites pedres que s'escolen entre els dits fins als mons llunyans que mai no trepitjarem. Tot immutable i etern però, alhora, en constant canvi i evolució. Per a resoldre aquesta paradoxa, Demòcrit desmuntarà la matèria fins a trobar l'indivisible: «per convenció, dolç; per convenció, amarg; per convenció, calent; per convenció, fred; per convenció, color: però, en realitat, àtoms i buit».

DIÒGENES. La cerca d'un home

novetat

Recreació històrica

Alex Manríquez (Tarragona)

Sens dubte, un dels filòsofs grecs de qui més anècdotes conservem. Es deia que passejava amb un llum a ple dia i quan hom li preguntava què era el que estava cercant, responia: «Un home». O la més famosa, la seva trobada amb Alexandre el Gran, en la qual el gran conqueridor li preguntà: «Què desitges? El que tu vulguis t'ho donaré», i el filòsof respongué: «Que t'apartis i no em tapis el sol!». Vivia mig nu dins d'una bota amb l'única companyia d'un gos, raó per la qual als seus seguidors se'ls anomenà la secta del gos. Però tot eren anècdotes?

VIBIA SABINA AUGUSTA, esposa d'Adrià

novetat

Recreació històrica

Marta Antolín. Thaleia. Grup de recreació històrica de Tarragona

Víbia Sabina és coneguda per ser l'esposa de l'emperador Adrià, però va ser una dona molt influent en la seva època. Casada de molt jove amb l'emperador, que era vint anys més gran que ella, va patir la indiferència del seu marit des dels primers temps del seu matrimoni. Per a Adrià, el casament amb Sabina va significar entrar a formar part de la família imperial i per a ella, convertir-se en emperadriu.

La imatge que es projectava, i que a l'emperador li interessava propagar per a justificar la legitimitat del seu poder en l'àmbit de la *domus*, era el d'una dona austera, tradicional, de rostre dur i amb un caràcter difícilment mal·leable. La descripció que Adrià dona de Sabina és *morosa et aspera*.

Sabina no entenia la relació que Adrià mantenia amb el seu efebus amant, Antínous, i aquest fet va ser una de les moltes causes de les desavinences de la parella.

DIONÍS I EL VELL, Reflexions d'un tirà

novetat

Recreació històrica

IBER. Arqueologia, Patrimoni i Turisme (Tarragona)

Dionís I el Vell (430-367 aC) ha passat a la història com el tirà de Siracusa i s'ha convertit en un dels millors prototips de tirà grec. Després de ser nomenat *autocrator* pels seus conciutadans, va

fortificar enormement la ciutat amb la construcció de noves línies defensives i la fortalesa d'Eurialos; va edificar el nou barri d'Epipoles i va reparar el port per a poder-hi construir una nova i immensa flota, cosa que va convertir la ciutat de Siracusa en una de les principals potències del Mediterrani a principis del segle IV aC. En el seu llarg regnat va organitzar un Estat sòlid a la part oriental de l'illa de Sicília i pràcticament va acabar dominant tota l'illa en constants conflictes amb les altres colònies gregues i, sobretot, en llargues guerres amb Cartago. També va acabar dominant una part de la península Itàlica i la Magna Grècia. Dionís I el Vell va aconseguir que la ciutat de Siracusa fos preponderant en tot el Mediterrani central i occidental durant el primer quart del segle IV aC, i també va participar en alguns dels conflictes a la Grècia continental mitjançant una estreta aliança amb els espartans.

CAIUS JULI LLÀCER, arquitecte

novetat

Recreació històrica

Carles Alcoy

«He fet el pont d'Alcántara damunt el Tajo. He estat vint anys a Hispània. Enguany havia de tornar a Roma a comentar la feina amb el meu mestre Apol·lodor, ja molt gran. I just arribat a Tàrraco, m'he assabentat del seu exili forçat i de la seva mort. Diuen, i és un rumor creixent, que el mateix emperador Adrià ha ordenat la seva mort. Diuen que ho ha fet per enveja. Per por dels bàrbars ha destruït l'obra d'enginyeria més gran mai vista, el pont sobre el Danubi, obra del meu mestre. Per confort i mandra, sé que en lloc de conquerir Britània, ha encarregat un mur inútil, potser per a distreure les legions. Roma ha deixat de mirar les fronteres, Roma ja no fa ponts, els destrueix. És el principi de la fi, i aquest consentit feble ens enganya.

GLADIUS I MEDULINA. Titelles romans

novetat

Reconstrucció històrica

Genovesa, Narratives Teatral (Tarragona)

Construcció dels titelles: **Alex Manríquez**

Policromia dels titelles: **MV Arte**

La peça narra la història de Medulina, esposa d'un ric senador que oblida el marit i els «bons costums» de Roma per a fugir amb el seu amant. L'amant en qüestió és un famós gladiador anomenat Gladius, «el Rave», un home fort com un bou però lleig com una cabra. Ja se sap... els braços dels gladiadors fan florir jacints! Abans de fugir, però, el marit se n'assabenta i ho intenta impedir per tots els mitjans, però els capricis de l'amor són impossibles d'aturar. *Gladius i Medulina* és un espectacle de reconstrucció amb titelles romans sobre la base de textos de Juvenal, Plaute, farses atel·lanes i testimonis materials de titelles grecs antics.

TEATHRON. Una aproximació als orígens del teatre occidental

novetat

Recreació històrica

Zona Zàlata – Aula Teatre URV (Tarragona)

Una de les aportacions més importants de l'antiga Grècia a la formació de l'anomenada cultura occidental ha estat, sens dubte, la creació d'un gènere artístic que encara ara ens commou: el teatre. La proposta que enguany ens presenta Joan Pascual i l'Aula de Teatre de la URV és

agosarada. Es tracta de fer un viatge als orígens del teatre grec, des de les primeres aparicions d'un cor en un espai escènic fins a la invenció de la tragèdia i la comèdia, passant pels rituals dionisiacs. Una ocasió única per a entendre millor de què parlem quan parlem de teatre.

FABULA AMORIS. La historia de Psique i Eros

novetat

Concert

Thaleia. Grup de recreació històrica de Tarragona

La música sempre estava present en els moments d'oci en tots els habitants de les ciutats. Quan un noble volia complimentar amb un bon banquet un notable grup d'amics sempre ho feia amb l'actuació de flautistes i ballarines, que feien les delícies del públic. En els amfiteatres i circs hi havia una orquestra que amenitzava els millors moments o simplement feia passar millor el temps als espectadors. Així mateix, es podien trobar grups reduïts d'artistes als carrers propers al Fòrum que oferien el seu art per unes poques monedes.

HOPLITAS. Ciutadans en armes

novetat

Recreació històrica

Athenea Promakhos (Saragossa)

Presentació sobre els exèrcits grecs de l'Antiguitat clàssica en una societat en la qual, a part dels seus contingents de mercenaris, emprats en tots els Estats de l'Orient, no existien els exèrcits nacionals professionals.

La classe hoplítica era la classe social i econòmica que tenia els mitjans, l'obligació i l'honor d'adquirir les costoses armes que li permetien alinear-se a la falange, en una època en la qual la guerra formava part de les activitats quotidianes de l'individu al llarg de la seva vida.

L'OIKOS. Una casa a la Grècia clàssica

novetat

Recreació històrica

Athenea Promakhos (Saragossa)

Presentació escenificada sobre la vida domèstica d'una família de classe mitjana de l'antiga Grècia. Una societat eminentment patriarcal com, en major o menor grau, totes les del seu temps, en la qual l'home, únic ciutadà amb plens drets, exercia tota la seva activitat a l'espai públic mentre delegava a la dona el govern i l'administració de l'espai privat de la llar familiar, *oikos*, paraula d'on procedeix l'actual terme *economia*.

ARS MEDICA IN OLYMPIIS

novetat

Recreació històrica

Dr. Miquel Sanchís – Thaleia. Grup de reconstrucció històrica de Tarragona

Celebrats a la ciutat grega d'Olímpia, els jocs olímpics eren un esdeveniment que aglutinava religió, cultura i esport en honor dels déus de l'Olimp. Hi competien representants de diverses ciutats-Estat gregues. Hi participaven atletes lliures que es preparaven durant anys en els gimnasos. La llengua era el grec. S'hi celebraven competicions esportives, però també música, dansa, teatre...

Com ara, als metges «esportius» d'aquella època els corresponia el tractament i cura dels traumatismes que els competidors podien patir durant els jocs.

SCRIPTORIUM GREC

novetat

Taller

Ricardo V. Placed (Osca)

Sessions de cal·ligrafia històrica a partir de les 24 lletres gregues.

El grec és el primer alfabet en el sentit modern, ja que representa consonants i vocals, mentre que l'escriptura fenícia no les preveia.

Com va sorgir l'alfabet grec, en quina data i on?

Recorregut general per l'escriptura majúscula dels períodes ptolemaic, romà i bizantí (s. IV aC - s. IV dC).

Es proveirà els participants del taller de canyes *Juncus maritimus* i papir *Cyperus papyrus*.

LA MESURA DE LA BELLESA: Un viatge artístic del mite al logos

novetat

Taller

MV Arte (Tarragona)

En època grega, i amb ajuda de l'herència egípcia, es descobreixen una sèrie de relacions proporcionals entre les mesures humanes, que curiosament tenen relació amb la geometria sagrada pitagòrica i que poden servir per a la construcció harmoniosa de monuments i obres d'art en general. La bellesa per als grecs és objectiva, no està subjecta a la subjectivitat, el gust, les modes...

Plató, a l'entrada de la seva acadèmia, tenia gravada una frase: «Que no entri ningú que no sàpiga geometria».

Explicarem amb un mite la creació del món i el descobriment del logos. Després farem un dibuix de la figura humana amb ajuda de construccions geomètriques i de la preciosa i suggeridora proporció àuria amb eines senzilles: un compàs, un regle de fusta i un model del natural.

ARTÝMAT. Sabors grecs a Roma

novetat

Taller-degustació

KuanUm! Gastronomia i història (L'Hospitalet de Llobregat)

Vi cuit, suc de *silphium*, sajolida, sèsam, natró, comí, sumac, mel, orenga, *oxígaron*, *oxýmeli*, coriandre, panses, mostassa... Tots es troben dins del llarg catàleg de saboritzants que alegraven les taules dels romans. Els grecs, que n'havien conegut molts arran dels viatges per les ribes del Mediterrani, els havien usat molt abans.

El món romà sempre va mirar Grècia com un lloc ambivalent: província conquerida però, alhora, font de cultura i d'art, de refinaments impensables a la capital: una civilització on les elits romanes s'emmirallaven.

La gastronomia no va ser una excepció a aquesta admiració. Famosos eren els cuiners grecs, que duïen a la metròpoli una sofisticació i uns gustos desconeguts però brillants que van dur, en època d'Adrià, a un dels moments culminants de la cuina hel·lena a Occident.

EL VI GREC. De l'Antiguitat als actuals cellers catalans

novetat

Xerrada / degustació

Pilar López Julián, enòloga, experta en vins de reconstrucció històrica (Cariñena, Saragossa)

El vi en la cultura minoica i micènica. El cultiu, l'elaboració i els tipus de vi a l'antiga Grècia. El seu consum en l'àmbit privat i públic, ressaltant els simpòsiums i les vaixelles utilitzades. La difusió del cultiu de la vinya i del consum del vi, duta a terme pels grecs mitjançant les colònies que van fundar en tot el Mediterrani: Sicília, península Itàlica, Marsella i península Ibèrica. El vi grec en la cultura dels pobles ibers. A continuació, tast comentat de vins amb reminiscències als de l'antiga Grècia: **commandaria de l'illa de Creta, resitna d'Alep i malvasia de Sitges.**

MÀSCARES GREGUES

novetat

Taller

Taller SIGILLUM (Calahorra, La Rioja)

L'ús de màscares té el seu origen en els cultes dionisiacs en el teatre grec a partir del segle VI aC. Eren màscares molt expressives que els actors (generalment tres) es canviaven durant l'obra per a interpretar diferents personatges i les expressions facials de les quals s'acomodaven als diferents tipus d'obres, ja fossin tràgiques, còmiques o satíriques. En aquest taller intentarem rescatar un aspecte important de la cultura i la religió grega modelant la nostra pròpia màscara i potser així, ocults al seu darrere, gaudirem de l'esperit que amaguen aquestes grans obres clàssiques.

EL RAPTE DE GRÈCIA. I així Zeus va ser Júpiter

novetat

Lectures dramatitzades

Escola de Lletres de Tarragona

La conquesta de Grècia per part de l'Imperi romà no va implicar la desaparició de la seva cultura, sinó just el contrari. Roma va beure de tota la tradició grega i n'agafà fins i tot els déus. Tres tallers de l'Escola de Lletres s'uneixen per a escriure i fer una lectura dramatitzada al voltant de la Grècia sotmesa. Roma altaveu d'Atenes, de Fídies, d'Eurípides i de Sòcrates. Els mestres grecs tornaran a parlar per boca dels habitants de la ciutat dels set turons. Ells són l'autèntic tresor de guerra que es van emportar entre llances i escuts d'hoplites.

ADRIÀ, GENI I FIGURA. Llums i ombres d'un emperador de Roma

Joaquín Ruiz de Arbulo, Catedràtic d'Història Antiga, Universitat Rovira i Virgili

MEMORIA AETERNA. Per què un mausoleu romà a Vila rodona ?

Joaquín Ruiz de Arbulo, Catedràtic d'Història Antiga, Universitat Rovira i Virgili

LA TOPOGRAFIA EN L'ÈPOCA D'ADRIÀ. Instruments topogràfics per a la construcció d'aqüeductes, per a mesuraments geodèsics i per a l'agrimensura

Isaac Moreno. Enginyer d'Obres Públiques

GRÈCIA CAPTIVA VA CONQUERIR ROMA: Els orígens de l'hel·lenització de Roma

Dr. Pedro Ángel Fernández Vega, Universidad Nacional de Educación a Distancia-Santander

PARTENÓ. Desafiament als déus

MV Arte (Tarragona)

ROMA I MACEDÒNIA: DOS COLOSSOS ENFRONTATS S istemes militars i pràctica de la guerra entre les batalles de Cinoscèfales i Pidna

Fernando Quesada, Universidad Autónoma de Madrid

EL MUR D'ADRIÀ: vetllant els confins de l'Imperi

Albert Anglès, Excavador a Vindolanda (UK) i estudis del món romà

HISTÒRIA I REALISME POLÍTIC: TUCÍDIDES I POLIBI

Pedro Antonio Heras Caballero. Dr. en Historia Contemporània. Professor Titular Emèrit a la URV.

LA FILOSOFIA: de Grècia a Roma

Albert Viciano

DONES DE L'ANTIC EGIPTE. De les tasques domèstiques al tron de faraó

Irene Cordón, egiptòloga

AMAZONES, guerreres llegendàries de l'Antiguitat

Alberto Pérez Rubio (Desperta Ferro Ediciones)

PROCÈS DE CONSTRUCCIÓ DE TITELLES ROMANS.

Joan Rioné. Genovesa, Narratives Teatral

ENAMORA'T DE LES GEMMES DEL PASSAT : Grècia i Egipte

Àngel López-Calvó, Graduat en Gemmologia, Universitat de Barcelona

Esther Fusté, Llicenciada en Geografia i Història i Gemmòloga, Universitat de Barcelona

TARRACO, PATRIMONI MUNDIAL. UNA NOVA VISIÓ

Presentació del col·leccionable editat per la revista FET. **Ricard Lahoz**, director de FET A TARRAGONA i **Joaquín Ruiz de Arbulo**, autor de *ROMA EXPLICADA ALS JOVES (I ALS NO TAN JOVES)*

EL PODER DE ROMA. Governadors, procuradors, sacerdotesses i alcaldes a l'antiga Tàrraco

Recreació històrica

novetat

Projecte Phoenix (Tarragona)

Al Pretori romà de Tàrraco, just a la planta baixa i al llarg d'una volta romana esplèndida, a l'anomenat criptopòrtic del Fòrum Provincial, els visitants es trobaran amb un conjunt de «pedrotes» damunt de peanyes amb cartel·les que documenten els seus continguts. Es tracta en la majoria dels casos de pedestals d'estàtues i algun altar funerari. La mateixa volta impressiona si considerem que és un fragment molt petit del que va ser en el seu moment. Tot plegat són restes arqueològiques de la gran construcció del Fòrum Provincial de Tàrraco. L'activitat que ens proposa el grup Projecte Phoenix ens desvetllarà qui eren els personatges d'aquests pedestals. Amb qui ens hauríem pogut trobar en aquest mateix lloc fa dos mil anys? Per què els habitants de Tàrraco van construir aquest immens monument, potser el més gran mai construït al nostre país?

LUCI ANNEU SÈNECA. Reflexions abans del suïcidi

Recreació històrica

Agustí Ferré (Tarragona)

“He sabut per persones dignes de la meua confiança que has traït la meua causa, rebent i enviant cartes als enemics de la meua persona. Em repugna anomenar-te les proves i els testimonis que t'acusen. Per la teua dignitat i per la seguretat de l'estat, t'ho ordeno: talla't les venes”

Quan Luci Anneu Sèneca va rebre aquesta ordre de Neró no podria menys que somriure davant les ironies del destí. El preceptor rebent la medicina del seu propi deixeble.

EXERCITUS. LEGIONS ROMANES ALTIMPERIALS

Recreació històrica

Projecte Phoenix - Legio VII Gemina (Tarragona)

El pas de la República a l'Imperi va ser, en gran part, acompanyat i provocat pels canvis a l'exèrcit romà. La progressiva professionalització dels legionaris i la seva dependència directa envers els seus generals van crear una societat fortament militaritzada. La creació d'exèrcits permanents va donar lloc a la romanització d'amplis territoris fins aleshores molt allunyats de la realitat política i social de Roma.

PRINCIPIA. El cor de les casernes romanes

Recreació històrica

Projecte Phoenix - Legio VII Gemina (Tarragona)

Situats al centre del campament i enfront del *praetorium* (vivenda del cap de la Legió), tenien normalment una porta monumental que donava a un gran pati amb columnes, normalment

pavimentat. Tancava el pati la *basilica*, lloc per a demostracions i actes oficials. Al centre i al fons del complex, trobaríem l'*aedes* o *sacellum* que contenia els *signa militaria* o emblemes de la Legió; l'*aquila*, els *vexilia*, la *imago*, etc. Aquest espai funcionava com a *templum*, on s'exhibien i es rendia culte a les imatges dels emperadors i altres divinitats romanes.

ELS ÚLTIMS LEGIONARIS

Recreació històrica

Septimani Seniores (Tarragona)

Com a resultat de les successives adaptacions a la situació de crisi constant del segle III dC i de les reformes de Dioclecià i Constantí, ja al segle IV, l'exèrcit tardoromà sembla, a primera vista, radicalment diferent de l'exèrcit romà altimperial que tots tenim present com a exèrcit romà per excel·lència. Descobrirem el com i el per què de tots aquests canvis a partir de l'explicació de la indumentària, equipament i armament dels seus soldats. Reproduiran diferents moviments militars de defensa i d'atac utilitzats en època tardo romana, com l'atac en forma de tascó o la maniobra defensiva en *fulkon*.

VINE, VEU I VIU... el festival. Fes de LEGIONARI D'AUGUST

Taller

Ricardo Cagigal-Jano, Recreaciones Históricas (Cantàbria)

Els legionaris romans van ser una de les forces d'infanteria pesada més poderoses de la història. La seva efectivitat i les seves tàctiques van assolir un alt grau de desenvolupament, i el seu nivell d'organització és només comparable als exèrcits d'època moderna. Saps com es reclutaven els legionaris? Com anaven vestits? Quin equip portaven en època del primer emperador de Roma? Saps com era la seva vida en el campament? Com van arribar a ser l'exèrcit més formidable de l'antiguitat? Vols conèixer com entrenaven la instrucció i les tàctiques de batalla?

VINE, VEU I VIU... el festival. Fes de LEGIONARI BAIXIMPERIAL

Taller

Septimani Seniores (Tarragona)

Mira aquests legionaris, no van vestits igual que els imperials, oi? I les seves armes tampoc són ben bé iguals. Com tots els exèrcits del món, les armes s'anaven perfeccionant i els romans incorporaven els canvis que milloraven el seu armament. En aquest taller no només veuràs i escoltaràs les diferències sinó que podràs provar-les!

PODERE ALIQUID MEMORIAE: Secrets d'un centurió

Joc de descoberta

IBER. Arqueologia, Patrimoni i Turisme (Tarragona)

M. Lucreci Peregrí, centurió de la *Legio I Minervia* i de la *II Cyrenaica*, arriba a Tàrraco a la seva vellesa per a optar a les magistratures urbanes i tenir un final tranquil de la seva vida. Però la seva estada a la ciutat amaga un altre secret: tal com li havia explicat el seu pare, i a aquest el seu avi, i així de generació en generació, un avantpassat de la seva família havia participat en la construcció

de les muralles de Tàrraco i les campanyes a Hispània, i sap que hi ha un petit tresor familiar amagat en algun punt de les muralles que mai ningú no ha estat capaç de trobar. Mitjançant aquesta història fictícia o punt de partida, proposem un recorregut de la mà de M. Lucreci Peregrí per les muralles: explicarem la seva construcció, la tècnica constructiva, els elements que les conformen, les torres, les poternes...

SI VIS PACEM PARA LUDUM

Jocs d'estratègia i simulació sobre l'Antiguitat

Associació Si vis pacem, para ludum (Tarragona)

L'activitat consisteix a posar a disposició del públic diversos jocs de taula ambientats en l'Antiguitat i el món romà perquè la gent pugui aprendre història tot jugant. Els participants estaran acompanyats en tot moment per membres de l'associació, que els introduiran tant en les instruccions del joc com en el seu context històric.

TRES TERRASSES, UN MONUMENT. El Fòrum Provincial de Tàrraco

Itinerari

Miquel Blay (Tarragona)

En el darrer terç del segle I dC a la ciutat romana de Tàrraco s'edifica el conjunt monumental més imponent construït mai a la ciutat, tant romana com posterior i actualment. Encaixat entre el recinte de les muralles i salvant el desnivell del terreny, la *Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco* construirà una de les places més grans del món romà, un recinte de culte imperial i un circ. Durant segles, i des d'aquest espai, s'administrarà la província Hispania Citerior o Tarraconensis —que abastava més de la meitat de la península Ibèrica—. Marbres d'importació de les pedreres imperials de Carrara, columnes, capitells, els millors materials per a un conjunt monumental que volia representar l'orgull i la integració plena de la ciutat a l'Imperi de Roma.

DE LUCIUS VALERIO AL SEU PARE MARCUS

novetat

Enigma nocturn per a Joves

Servei Municipal Tarragonajove – Auriga, serveis culturals – Museu d'Història de Tarragona

“Desitjo que estigueu tots bé de salut i que les coses us vagin bé a tu i la meva germana. Hem estat aablert el campament a la província de la Tarraconense a Hispania. La vida al campament no és dolenta i us dono les gràcies pel menjar que he rebut. Espero el dia en què...”

CORNELIUS I AEMILIA. Amfitrions de Tàrraco

Visita teatralitzada

Còdol educació (Tarragona)

Cornelius i Aemília, veïns de Tàrraco, ens proposen una visita al Fòrum de la Colònia. Si els seguim ens explicaran què hi podem trobar. Els acompanyem?

MUNERA GLADIATORA. El món del gladiadors

Recreació històrica

Istituto Ars Dimicandi (Itàlia)

Grup de reconstrucció especialitzat en la recerca i reconstrucció de l'armament i les tècniques de combat dels gladiadors romans. Ofereixen una demostració especialitzada i científica molt allunyada de la visió que ens ha donat el cinema.

VINE, VEU I VIU... el festival. Fes de GLADIADOR

Taller

Istituto Ars Dimicandi (Itàlia)

Els gladiadors eren admirats i celebrats pels romans. Alguns d'ells van acabar sent veritables "estrelles" de l'espectacle, com ara ho són Messi, Ronaldo, Rafa Nadal, Marc i Àlex Márquez... Si mai heu volgut veure de molt a prop els gladiadors, ara podreu fer-ho amb aquesta activitat, on us convertireu en aquells personatges de l'antiga Roma.

JOCS DE GLADIADORS. Els herois del moment

novetat

Recreació històrica

Tarraco Lvdvs (Tarragona)

Per primer cop el grup de recreació tarragoní Tarraco Lvdvs ens oferirà una demostració del seu treball sobre el món de la gladiatura romana.

En els darrers anys aquest grup ha fet un treball notable per a acostar al públic el món dels amfiteatres romans; els gladiadors, les gladiadores (que n'hi havia), els lanistes, la seva vida diària, els tipus de combat, etc. Després de dur a terme demostracions en festivals i espais arqueològics d'arreu del país, és un gran moment per a veure'ls en el nostre amfiteatre.

PARDUS. La vida quotidiana d'un gladiador

Recreació històrica

Tarraco Lvdvs (Tarragona)

Reviurem la vida de *Pardus*, un gladiador documentat en un *instrumentum* d'ivori conservat al Museu d'Arqueologia de Catalunya, vinculat al *municipium* d'*Emporiae*. Per la proximitat de la troballa és possible que lluités a l'amfiteatre de Tarragona. Així, hem volgut retre homenatge a *Pardus* recreant el que hauria pogut ser la seva vida diària en un *ludus* proper a Tàrraco, l'entrenament al qual estava sotmès, l'alimentació i el tracte mèdic que podia rebre o les seves creences religioses. En aquest recorregut pel món dels *munera gladiatoria* ens acostarem a altres personalitats vinculades als espectacles públics, entesos com a esdeveniments de masses que requerien una habilitació, una preparació i un finançament previs per part d'unes elits locals que actuaven com a evergetes del municipi. En aquest sentit, Tarraco Lvdvs, en la seva faceta de divulgació, intentarà desmitificar els tòpics que el cinema i la televisió han generat al voltant de les lluites de gladiadors, acostant al públic actual les sensacions vitals dels combats a l'arena.

ROMA ARCANA

Recreació històrica

Thaleia. Grup de recreació històrica de Tarragona

Els sacerdots auguris eren considerats els més antics de Roma, si bé els auspicis també podien ser interpretats pels magistrats. L'àugur predeia un bon o mal auguri tot observant el vol dels ocells, per exemple. L'harúspex llegia les entranyes dels animals (*extispicina*) i presagiava si era un bon moment per a dur a terme un acte o no, o interpretava fenòmens meteorològics com el tro o el llamp. Aquest tipus de personatges eren consultats sobretot per emperadors i militars, tot i que en l'àmbit particular també eren reclamats.

ARS CHARACTERIA. L'art de gravar lletres a la pedra

Xerrada-demostració

Ricardo V. Placed (Osca)

Hi va haver escoles on s'instruïa els lapicides. La composició de textos no va ser especialment fàcil. Darrere hi ha un entrenament de la cal·ligrafia a la pedra. El cal·lígraf gravador demostra la seva creativitat i sensibilitat en cisellar la insuperable bellesa de la *capitalis monumentalis*.

Es presentarà la tècnica del cisell i la maça (cisellat de la lletra en V) i es gravarà sobre pedra calcària el text de la *Res Gestae Divi Avgvsti*.

- Disseny a pinzell sobre la pedra.
- Anàlisi de les lletres.
- Les inscripcions de l'època d'August.
- La inscripció monumental de l'amfiteatre de Tàrraco.

MUSIVARIA. Mosaics per a nens i nenes

Taller infantil

Ricardo Cagigal - Jano, Recreaciones históricas (Cantàbria)

En aquest taller coneixerem els materials utilitzats a l'època i les tècniques necessàries per a realitzar un senzill però vistós mosaic romà. Ens podrem emportar a casa el resultat del nostre treball com a joves musivaris com una petita obra d'art.

EL TALLER DEL MUSIVARI Mosaics romans

Taller per adults

Ricardo Cagigal – Jano, Recreaciones Históricas (Cantàbria)

El mosaic era un art decoratiu molt utilitzat per la indústria artística romana en els seus espais arquitectònics. Els mosaics es construïen gràcies a petites peces de forma cúbica en varietat de grandàries, fetes de pedra, marbre, ceràmica o vidre, anomenades tesselles, i per aquest motiu el treball realitzat pels especialistes del mosaic es coneix com *opus tessellatum* ('obra de tesselles').

POLICROMIA ROMANA

novetat

Taller

Ricardo Cagigal – Jano, Recreaciones Históricas (Cantàbria)

La degradació natural pel pas del temps ha despul·lat els monuments antics —escultures i baixos relleus— dels colors originals amb els quals van ser pintats. L'art antic, i el romà per extensió, era un món de colors forts per a contrastos forts. L'equivocada convicció de la inexistència del color ha estat finalment superada a partir dels avenços en la detecció de la base orgànica (restes de policromia) mitjançant la tècnica dels raigs UVA.

PUBLI OVIDI NASÓ. Poeta de l'amor, dels déus i de l'exili

Lectures dramatitzades

Juan González Soto, professor de Literatura Hispànica (Tarragona)

A la tardor de l'any 9 dC, *Publius Ovidius Naso* s'està a l'actual illa d'Elba amb el seu amic *Aurelius Cotta Maximum*. Allí rep una terrible notícia: l'emperador *Octavius Augustus* el desterra a la llunyana ciutat de Tomis, molt a prop de l'actual ciutat de Constança, a l'actual Romania, a la zona oest del mar Negre, una zona denominada *Ponto Euxino*. A la ciutat de Tomis, als confins del món llavors conegut, mor —segons informa, ja al segle IV, Jeroni d'Estridó— l'any 17 dC, després de vuit anys de desterrament, i allí està sepultat.

IN RUSTICAM ROMANAM LINGUAM. De com la llengua llatina es va transformar en la llengua catalana

Xerrada

Pere Navarro (Universitat Rovira i Virgili, Tarragona)

Encara parlem llatí, una mica evolucionat però llatí al cap i la fi. Ara bé, per què utilitzem el mot 'cavall' si en llatí es diu *equus*? Com va evolucionar el llatí fins a donar lloc al conjunt de les llengües romàniques? Quins són els canvis que van fer possible que la llengua llatina modifiqués la seva estructura i es diversifiqués en el conjunt de llengües neollatines? Com es van produir aquests canvis que van afectar els sons, les formes, l'ordre dels mots, el significat de les paraules?

PASSEJADA ARQUEOLÒGICA: Georeferència't per Tàrraco

novetat

Itinerari alumnes d'ESO i BAT

Organitza: Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC), Associació de Professors de Llengües Clàssiques (APLEC), Museu d'Història de Tarragona

La primera part de l'activitat serà una xerrada didàctica de l'arqueòleg Josep M. Macias a la sala d'actes de l'ICAC: parlarà de «Remirar el circ de Tàrraco».

Tot seguit, els alumnes faran una passejada per l'entorn del circ romà de Tarragona. Mitjançant uns exercicis pràctics, l'alumnat comprendrà millor les restes d'aquest edifici de l'arquitectura romana i com la tecnologia pot ajudar a reinterpretar l'arqueologia.

A LA RECERCA DEL TEMPLE D'AUGUST

Itinerari per a públic familiar

Auriga, Serveis Culturals (Tarragona)

Un itinerari dinamitzat que reconstrueix les principals hipòtesis d'investigació que s'han dut a terme en els últims anys referents al temple d'August. Es tracta d'introduir-nos, d'una manera amena, al mètode de treball dels arqueòlegs i historiadors per a conèixer un dels principals edificis de la ciutat de Tàrraco.

CARTHAGO NOVA

Activitat ESCOLAR - Audiovisual

Fundación Integra (Regió de Murcia)

Direcció : Primitivo Pérez i José María Molina (2011)

Al segle I dC Carthago Nova és una esplendorosa urbs de l'Imperi romà. La pròspera família Albino es veu en l'obligació d'entrar en competència amb el poderós Lucio Andro per a aconseguir la concessió d'unes obres. Un conflicte que perdurarà durant diversos anys i que s'agreujarà amb el declivi econòmic de la ciutat i amb el ressorgiment popular dels jocs gladiatoris.

A partir de la història d'aquest conflicte, el documental d'animació, nominat a millor pel·lícula en la seva categoria en els premis Goya del 2011, reflecteix el dia a dia de l'antiga ciutat de Carthago Nova en la millor època de la ciutat i ens acosta als costums i tradicions, la vida comercial, el treball al port i la política i administració de la ciutat d'una manera didàctica i divertida.

LES CARTES DE VINDOLANDA. L'art d'escriure en cursiva romana

Taller

Albert Anglès – Ivana Bañó

Vindolanda és sens dubte un dels indrets més significatius dins l'Imperi Romà, a la frontera septentrional de la Britània romana, no només per les extraordinàries troballes de materials inusuals (fusta, cuir, vímet) sinó per les famoses tauletes en fusta descobertes des dels anys 70, les quals han donat una nova visió en el món romà; be sigui quant a aspectes socials de la vida a la frontera com quant a la pròpia escriptura.

FAST-FOOD A LA ROMANA. Fes-te la teva tapa

Taller - degustació de cuina romana

Domus Apicius (Tarragona)

Què podríem trobar en un local de menjar ràpid romà? En aquest taller ens podrem preparar una tapa "a la romana" nosaltres mateixos. Si parem atenció als ingredients, a la preparació i als condiments que ens expliquin, aprendrem a fer-nos-la a casa.

HABEMUS IN PRANDIUM. Taller-degustació de plats romans

Taller - degustació de cuina romana

Domus Apicius (Tarragona)

Migdia, el taverner de la *caupona* ha marxat a l'amfiteatre i no tornarà fins més tard. Però com que ha deixat el menjar mig preparat entrarem a la seva *culina* i ens el farem nosaltres mateixos. Esperem que no tingui la barra de cobrar-nos el servei!.

HABEMUS IN COENA. Taller-degustació de plats romans

Taller - degustació de cuina romana

Domus Apicius (Tarragona)

Estem a la casa d'Apici, però hem entrat per un dels llocs més interessant: la cuina. Les cuineres ens han obert les portes i ens ensenyaran que estan preparant pel seu senyor. Això sí, les haurem d'ajudar. En tot cas, el que és segur és que soparem!

GRAFITS ROMANS. Pareds que parlen

Xerrada-demostració

Ricardo V. Placed (Osca)

Proposem una petita selecció d'escrits que són les veus dels antics habitants de la *civitas*. Unes veus que encara ens parlen avui després de dos mil anys d'història.

Mitjançant les pintades, inscripcions i incisions, els antics habitants de l'Imperi van deixar escrit o dibuixat sobre les parets el que pensaven, el que els inspirava, com vivien i com eren.

Milers d'inscripcions que ens donen una imatge molt més viva que els monuments o les grans obres d'art.

Els qui ens parlen en aquestes parets són persones com nosaltres, no gaire lluny de les nostres pròpies inquietuds, i l'enorme vitalitat d'una vila on es feia la vida dia a dia.

En la selecció hi ha escrits de contingut polític; altres són proclamacions d'amor, bromes o caricatures del poder, i altres són senzillament l'expressió d'un moment poètic. N'hi ha també d'expressió grollera i fins i tot escatològica, que encara avui podem trobar als nostres carrers.

En fi, un tros de vida de fa dos mil anys.

JUGUEM COM JUGAVEN ELS NENS I NENES DE TÀRRACO

Taller, jocs i altres activitats

Camp d'Aprenentatge de Tarragona

Activitat dirigida a tots els escolars del Tarragonès de 5è d'Educació Primària. La reserva s'ha de fer informàticament al CdA. Prèviament, fem una reunió a la Delegació Territorial d'Ensenyament amb tots els directors i directores de les escoles per a informar-los i donar-los els materials necessaris.

VESTIM-NOS COM ELS ROMANS!

Taller

Polièdric, serveis integrals (Tarragona)

Material elaborat i cedit pel **Camp d'Aprenentatge de la Ciutat de Tarragona**

Durant una estona et sentiràs com un autèntic romà, emprònt-te el seu vestuari segons el paper que et toqui adoptar. Així, podràs posar-te les llargues túniques, enriquides per les intenses aromes dels perfums antics i les joies que cadascú portava, mentre et maquillarem seguint les seves modes. Després d'observar-te amb els miralls del passat i de l'actualitat, t'enduràs un retallable d'un home o una dona romans amb els vestits que hauràs portat.

FEM JOIES ROMANES

Taller

Polièdric, serveis integrals (Tarragona)

Material elaborat i cedit pel **Camp d'Aprenentatge de la Ciutat de Tarragona**

Al llarg del taller sabràs quina mena de joies portaven els homes i les dones romans i podràs elaborar-ne alguns models que et faran sentir com un autèntic ciutadà de Tàrraco. Practicaràs amb els cordills, el cuir, les boles, els filferros i els metalls per tal d'experimentar amb els diferents materials i, segons les teves habilitats, endur-te unes joies fantàstiques.

LUDI

Jocs romans

Polièdric, Serveis integrals (Tarragona)

Material elaborat i cedit pel **Camp d'Aprenentatge de la Ciutat de Tarragona**

Enguany tindrem al nostre abast uns jocs nous que ens acostaran als entreteniments que tenien els nens de fa dos mil anys. Com ells, podem practicar l'equilibri, la punteria, la força i, sobretot, saber compartir el temps lliure i els objectes amb els altres infants.

KEMET, LA TERRA NEGRA. EGIPTES

LLUNY DE LA TERRA NEGRA. Legionaris egipcis a l'exèrcit romà

Recreació històrica

Magí Seritjol, director del festival Tarraco Viva

Projecte Phoenix -Legio VII Gemina (Tarragona)

S'han trobat nombroses cartes de legionaris procedents d'Egipte enrolats en les legions romanes. Els seus continguts ens parlen de l'enyorança de la terra d'Egipte, de les seves famílies, dels seus menjar i fins i tot dels seus vestits. Són cartes plenes d'emocions que posen l'accent en el vida diària fa dos mil anys.

MÒMIA. El viatge al més enllà

Recreació històrica

MV Arte i Argos, serveis culturals (Tarragona)

Quan la mort arribava a una llar de l'antic Egipte, es deia que el difunt havia *anat a reunir-se amb el seu ka*. Des d'aquell moment i durant un mínim de setanta dies s'engegava el complex procés de la momificació. Familiars, sacerdots, embalsamadors, venes, resina, olis, perfums, sang i fetge eren necessaris per convertir el seu cadàver en un *sah*, una mòmia i aconseguir que el mort pogués completar el seu viatge a ultratomba. Només així podia arribar fins al Judici d'Osiris i aconseguir la seva immortalitat. Us convidem a presenciar el fascinant procés i els rituals que seguien a la mort per aconseguir que el difunt renaixés al més enllà.

SOPANT A LES PORTES DEL DUAT. El banquet funerari

Recreació històrica – Degustació

MV Arte i Argos serveis culturals (Tarragona)

Els funerals a l'antic Egipte no podien acabar de millor manera. Després de deixar la mòmia dins la seva tomba, els sacerdots, familiars i amics es reunien al voltant d'una taula. Allà menjaven, bevien, cantaven i ballaven per demostrar que, lluny de viure pels morts, els egipcis, els encantava la vida. A través d'aquest banquet veureu com es vestien, perfumaven i guarnien els egipcis. El que els agradava menjar i beure, com era el paper de la dona en aquella societat i ho farem com ells, al voltant d'una taula on els podreu veure i on també hi podreu sopar.

IRAS. Al servei de Cleòpatra

Recreació històrica

Assumpta Mercader

Iras, la fidel serventa de Cleòpatra ens explica el que ha estat la seva vida al costat de la reina. Ens vol fer saber com ha viscut els amors, les ambicions, les victòries i les derrotes de la seva senyora. Amb ella sabrem quins eren els seus secrets de bellesa i les seves armes de seducció i, sobretot, com va poder una reina egípcia sacsejar el cor de dos romans tan importants com Juli Cèsar i Marc

Antoni. Iras, amb seu tarannà senzill i prudent, parlarà dels grans moments de Cleòpatra però també ens donarà detalls del seu dia a dia.

ARTEMISIA. La germana d'Hermionê

Recreació històrica

Karme González

Som a Arsinoe, l'antiga ciutat de Per-Sobek, que venera al cocodril, situada prop del llac Moeris. Allí ens trobem a Artemisia, la germana borda d'Hermionê, la Gramatikê, la gran mestra... la que la va ensenyar a llegir i a escriure. Artemisia, mig grega i mig egípcia, és una dona del seu temps, sola, fent-se càrrec de la família i del negoci. A través de les vivències d'aquest personatge, que hauria pogut ser, reconeixem la vida quotidiana d'un Egipte divers, multicultural, ple de contrastos, on les cultures i les religions es sobreposen en capes, generant un sincretisme ple de matisos.

SCRIPTORIUM EGIPCI. Cal·ligrafia egípcia antiga

Taller

Ricardo V. Placed (Osca)

Sessions d'escriptura jeroglífica egípcia a partir dels signes monoconsonàntics. Recorregut per les quatre escriptures: jeroglífica (sagrada), hieràtica (sacerdotal), demòtica (popular) i copta (el quart dels sistemes gràfics amb què es va transcriure l'egipci, sota la influència de l'alfabet grec, i últim estadi evolutiu de l'antiga llengua dels faraons).

Es proveirà els participants del taller d'una paleta d'escriba amb dues salseretes que contenen el vermell i el negre, canyes *Juncus maritimus* i papir *Cyperus papyrus*.

DÉUS, FARAONS I MÒMIES A L'ANTIC EGIPTE

Activitat ESCOLAR

Oficina Tarraco Viva – Argos, serveis culturals

Us proposem un viatge per tal de conèixer millor l'antic Egipte, guiant-vos per la nostra exposició. Us introduïrem en el marc físic únic de la Vall del Nil, per poder entendre com funcionava una de les primeres grans civilitzacions de l'Antiguitat.

Descobrirem els déus i cultes amb els que el poble egipci explicava el seu entorn natural i la seva manera d'entendre'l. I també podreu conèixer com s'organitzava el país, amb els pagesos, artesans, funcionaris, escribes i el faraó.

DE MÒMIES I ROMANS

Enigma nocturn

Servei Municipal Tarragonajove – Auriga, serveis culturals – Museu d'Història de Tarragona

A la batalla d'Actium, Octavi derrota les tropes de Marc Antoni i Cleòpatra, que acabaran suïcidant-se a Alexandria. Egipte passarà a ser província romana, amb la qual cosa es convertirà en el gran rebost de cereals de Roma. Supereu les proves d'aquest enigma nocturn i endinseu-vos en les profunditats de l'Egipte romà

ALTAFULLA

EL MÓN DELS GLADIADORS A L'ANTIGA ROMA

Recreació històrica

Istituto Ars Dimicandi (Itàlia)

Un cop més, el festival tindrà activitats a Altafulla, on els gladiadors faran la seva demostració sobre les diferents armes i les tècniques de combat, tal com feien a l'Imperi romà.

MARC ANTONI I CLEÒPATRA

Titelles romans

Genovesa, Narratives Teatral (Tarragona)

Sabies que a l'antiga Roma i a les ciutats més importants de l'Imperi hi havia titelles? Era una forma d'explicar històries que a tothom li semblava prou divertida... com ho és ara, oi? En aquesta obra podràs conèixer una de les històries més famoses de l'Antiguitat on t'explicaran qui era Marc Antoni i com va ser que va conèixer la reina d'Egipte, Cleòpatra.

VILA RODONA

GLADIADORS. La porta a la mort

Recreació històrica

Istituto Ars Dimicandi (Itàlia)

És curiós com en els orígens de la gladiatura romana, aquesta pràctica en la que la mort hi juga un paper fonamental, hi trobem la utilització de la lluita entre dos guerres en els rituals funeraris aristocràtics. Allò que va néixer com una forma d'expiació davant el més enllà es convertí, al cap dels anys, en la forma d'espectacle ritual-religiós i polític més important del món romà. Amb els habituals col·laboradors del festival, el grup Ars Dimicandi, el públic que s'apropi al columbari de Vila-rodona, podrà entendre millor un dels fenòmens més interessants de l'antiga Roma i a més en un espai monumental vinculat del tot amb el contingut del que veuran.

MEMORIA AETERNA. Per què un mausoleu romà a Vila rodona ?

novetat

Xerrada

Joaquín Ruiz de Arbulo, catedràtic d'Arqueologia, Universitat Rovira i Virgili i Investigador de l'ICAC

Què ens espera en morir? No és fàcil pensar-hi. Però els antics ho tenien molt clar. Existia una altra vida, feliç per a tothom, als Camps Elisis. Però no era fàcil arribar-hi.

L'ànima del difunt havia de saber trobar el camí i per a això calien dues coses: la primera, *rito legitimo*, haver estat enterrat complint les normes, i la segona i més essencial, *memoria aeterna*, que el record d'un mateix perdurés a la terra. I quina millor manera de perduració que un sepulcre monumentalitzat per a si mateix i per a tota la família?

AUGUST, EL CREADOR DE L'IMPERI ROMÀ.

Xerrada

Magí Seritjol, director del festival Tarraco Viva

Fent una valoració final sobre el paper històric d'August, podríem dir que ell i Agripa van viatjar durant anys per tot l'Imperi; van disciplinar i, de vegades, eliminar completament l'avarícia dels procònsols imperials; van fomentar la urbanització i l'estil de vida romans, i van concedir la ciutadania romana a milers de provincians d'arreu de l'Imperi. Això generà lleialtat i gratitud envers Roma; va fer sentir a molta gent que no eren víctimes de l'Imperi, sinó parts interessades. Va ser aquesta consciència comuna la que va unir el que ara coneixem com Europa amb tota la conca mediterrània, i això durant més de cinc-cents anys. Quants estadistes dels darrers mil anys poden reivindicar un èxit polític tan durador?

FALSET (Priorat)

GLADIADORS DE TARRACO

Recreació històrica

Tarraco Lvdvs (Tarragona)

Per primer cop al Priorat, el Festival programa una activitat de recreació històrica centrada en un dels aspectes més característics de la cultura romana: la lluita dels gladiadors.

Mal interpretats pel món del cinema i la literatura contemporània, on aquest espectacle —que per als romans tenia molt a veure amb els seus valors i amb les seves creences més profundes— ens apareix només en el seu vessant més cruel i inhumà, el grup de recreació històrica Tarraco Lvdvs intentarà contextualitzar molt millor el sentit i la pràctica d'aquells gladiadors per a, almenys, «entendre» una mica millor el món antic

FABULA AMORIS. La història de Psique i Eros

novetat

Concert

Thaleia. Grup de recreació històrica de Tarragona

La música sempre estava present en els moments d'oci en tots els habitants de les ciutats. Quan un noble volia complimentar amb un bon banquet un notable grup d'amics sempre ho feia amb l'actuació de flautistes i ballarines, que feien les delícies del públic. En els amfiteatres i circs hi havia una orquestra que amenitzava els millors moments o simplement feia passar millor el temps als espectadors. Així mateix, es podien trobar grups reduïts d'artistes als carrers propers al Fòrum que oferien el seu art per unes poques monedes.

CAMBRILS

25 anys dels bronzes de La Llosa.

Especial vil.la de la Llosa de Cambrils.

Programació especial, el diumenge dia 21 al matí, a una vil.la romana, amb activitats de recreació històrica, visites teatralitzades i xerrades.

FIRES I TROBADES

ROMA ALS MUSEUS DEL MÓN

XV FIRA INTERNACIONAL DE MUSEUS I JACIMENTS D'ÈPOCA ROMANA

Museus, centres d'interpretació, parcs arqueològics de diferents països europeus i publicacions d'història participen a la fira internacional Roma als Museus del Món per tal de donar a conèixer al visitant de Tarraco Viva l'immens llegat de la civilització de l'antiga Roma.

FÒRUM TARRACO

XVIII FIRA DE PRODUCTES, EMPRESES I ASSOCIACIONS DE DIVULGACIÓ HISTÒRICA ROMANA

Empreses de guies, d'arqueologia, grups de recreació històrica, associacions pel patrimoni, i altres ens donaran informació sobre els seus productes relacionats amb l'antiga Roma i la seva història.

ARTIFEX

ARTESANS I ARTESANIA AL MÓN ROMÀ

Artesans que realitzen rèpliques arqueològiques d'originals trobats en excavacions, així com demostracions pràctiques de fabricació de materials, ens donaran l'oportunitat d'apropar-nos al món del treball pre-industrial. Es realitzaran alguns tallers pràctics.

TABERNA LIBRARIA

ESPAI DEDICAT AL LLIBRE

El Gremi de Llibreters de Tarragona ens ofereix tots els seus fons bibliogràfics perquè puguem gaudir de la Història Antiga també a casa. Llibres per a adults, per a nens i joves. Novel·la històrica, assaig, literatura i història de l'antiguitat a l'abast de tothom amb el producte més antic i millor per a la divulgació: els llibres.

DIVULGACIÓ HISTÒRICA AUDIOVISUAL

L'ANTIGUITAT EN IMATGES

VI Cicle d'audiovisuals arqueològics i històrics

Audiovisual

Col·labora: **Festival de Cine Arqueológico del Bidasoa (FICAB)** y **Museo de Oiasso** (Irún)

Es projectaran documentals i audiovisuals sobre el món antic que han estat produïts per museus, festivals, centres arqueològics i institucions públiques i privades, entre setmana, a la sala d'actes de l'Antiga Audiència. Passis entre setmana, de 19 a 21 h.

MUSEUS

MUSEU D'HISTÒRIA DE TARRAGONA

Jornades de PORTES OBERTES

El Museu d'Història de Tarragona farà jornades de portes obertes els dos caps de setmana del festival.

MUSEU NACIONAL ARQUEOLÒGIC DE TARRAGONA

Properament més informació de les activitats programades.

MUSEU BÍBLIC TARRACONENSE

Jornada de Portes Obertes

ΜΟΥΣΙΚΗ. L'art de les Muses

Concert

Arqueoescena

novetat

LA NINA D'IVORI. La història d'un enterrament

Recreació històrica

Associació Cultural St. Fructuós

novetat

ANTIC TESTAMENT I MANIFESTACIONS ARTÍSTIQUES PALEOCRISTIANES.

Algunes claus per a la seva interpretació

Xerrada

Andreu Muñoz Melgar. Director del Museu Bíblic Tarraconense

novetat

ANNO DOMINI. Una recreació del primer Nadal de la Història

Presentació

Associació Cultural Sant Fructuós i Museu Bíblic Tarraconense

novetat

MUSEU DEL PORT DE TARRAGONA

Properament més informació de les activitats programades.

MUSEU D'HISTÒRIA DE CAMBRILS

Programació especial, a la vil.la de la Llosa de Cambrils amb motiu dels **25 anys dels bronzes de La vil.la romana de la Llosa.**

novetat

Programació prevista pel diumenge 21: visita teatralitzada, recreacions històriques i xerrades.

ACTE DE CLOENDA

novetat

EL GRAN FÒRUM PROVINCIAL DE TARRACO. Alcaldes de Tàrraco, emperadors de Roma Recreació històrica

Al cap damunt del turó de Tàrraco, on actualment hi ha la Part Alta, els nostres avant-passats van construir el que segurament ha estat l'edifici públic més gran mai construït al nostre país, el Fòrum Provincial. Tres grans terrasses, el recinte de culte en l'espai superior, la gran plaça de representació al bell mig i finalment el Circ tancant tota la construcció. En total més de 100.000 m² (dues vegades el Camp Nou). I no és només la grandària, els materials utilitzats, marbres de les pedreres imperials i granits portats des de l'actual Turquia, van fer d'aquest monument una exaltació de la idea de *civitas* romana.

Construït a finals del segle I dC durant la dinastia Flàvia, significà el punt culminant de la monumentalització de la ciutat fundada pels Escipions, elevada al rang de Colònia per Juli César i capital de l'Imperi durant els dos anys que s'hi va estar l'emperador August.

Fins aquí algunes dades. Ara bé, les preguntes claus haurien de ser unes altres. Per què es va construir? I sobre tot, qui ho va construir? El festival Tarraco Viva, basant-se en els estudis d'historiadors i arqueòlegs proposa, en l'acte de cloenda, una interessant hipòtesi per tal de contestar aquestes preguntes.

Un final de festival amb la col·laboració de diferents grups de recreació de la ciutat i alguna sorpresa.

Lloc: Sala August del Palau de Congressos de Tarragona

Dia: diumenge 28 de maig a les 18 h

INFORMACIÓ D'INTERÈS

GASTRONOMIA ROMANA

TÀRRACO A TAULA

XX JORNADES GASTRONÒMIQUES ROMANES

Restaurants Associació Tàrraco a Taula

Plats de recreació de cuina romana.

Més informació properament , al web del festival www.tarracoviva.com

ACCÉS I ENTRADES A LES ACTIVITATS

L'accés a les activitats de TARRACO VIVA pot ser gratuït o de pagament.

- **Gratuït, limitat a l'aforament de l'espai**

Activitats d'accés lliure i gratuït per a les quals no es necessari obtenir cap mena d'entrada i normalment són les que es realitzen en espais oberts, com ara les recreacions als Jardins del Camp de Mart.

- **Entrada de pagament**

N'hi ha diversos preus i tots estaran indicats al programa d'actes. És necessari adquirir entrada a partir de l'edat de 4 anys (inclosos).

Edat recomanada

- És la que suggereix el festival, tenint en compte els continguts de l'activitat, a títol orientatiu.
- Només en el cas activitats on s'indica l'accés a partir de 16 i 18 anys, serà necessari tenir aquesta edat per a poder accedir a l'acte.

ENTRADES PER A LES ACTIVITATS DE PAGAMENT

En les properes setmanes informarem, al web del festival, de les dates per adquirir les entrades, tant via internet com directament a la taquilla del festival, a la planta baixa de l'oficina (Casa Sefus, Plaça del Pallol).

NUNDINAE

X Fira de Programadors a TARRACO VIVA

Aquesta fira té com a objectiu facilitar la trobada entre grups de reconstrucció històrica i els gestors i programadors de museus, centres d'interpretació del patrimoni, dinamitzadors culturals, directores de festivals i esdeveniments històrics, etc.

Cada cop més, els grups de reconstrucció i difusió històrica representen una fórmula seriosa i didàctica de dinamització del Patrimoni Històric i de divulgació del coneixement de la Història Antiga i TARRACO VIVA s'ha convertit en un autèntic aparador per molts grups, entitats, empreses i persones que es dediquen a la divulgació històrica del món antic.

La fira *Nundinae* ofereix la possibilitat de gaudir de les jornades, conèixer i contactar amb els diferents grups de reconstrucció, i també per a programar activitats.

A qui va adreçada:

- Gestors de patrimoni històric
- Gestors culturals
- Responsables i tècnics de museus, jaciments i centres d'interpretació
- Responsables i tècnics d'àrees culturals, de patrimoni i turisme
- Entitats culturals públiques i privades
- Empreses d'arqueologia i difusió cultural
- Departaments universitaris d'Història, Arqueologia, Estudis Clàssics, Turisme, etc.

Informació i Inscripció del **4 al 12 de maig** de 2017 a: oficina@tarracoviva.com

COMUNICACIÓ

Durant l'edició del festival del **2016 es van acreditar 112 professionals** de diversos mitjans de comunicació locals, nacionals i internacionals i professionals independents:

PREMSA	La Vanguardia El Periódico Ara Diari de Tarragona El Punt Tarragona 21 Diari Més Més Tarragona Notícies TGN Fet a Tarragona Tottarragona.cat +Actual/ Rep. Checa	Mediacat comunicació Vilaniu Comunicació Stylus Viu a fons Tarragona Grup Ars Dimicandi El Grafic ACN La Vila Més Digital Circ de Tarragona Circ de la Cultura Camp d'Esports
TV	TV 3 RTVE "Aquí la Tierra" Tac 12	
RÀDIO	Tarragona Radio	
REVISTES ESPECIALITZADES	National Geographic	
FREELANCE	Fotògrafs	11
BLOGGER	Presstrip	18
Col·laborador	Prescriptors / Blog Festival	4

EL FESTIVAL AL MITJANS

DESCOBRIR SÀPIENS CUINA LA VANGUARDIA INDICADOR D'ECONOMIA DIARI DE TARRAGONA	MÉS TARRAGONA LA CIUTAT DE TARRAGONA EL PUNT AVUI ARA EL PERIÓDICO Surt de Casa (Digital)
--	--

Anna Amigo: "Volem despertar consciències. El concert de l'Orquestra Caplleig és com un símbol d'unió, però també és el debut d'un gran difusor".

EL DRAMA DE LA N-340

L'any passat van morir 16 persones al tram tarragoní Es preparen noves protestes per demanar una solució immediata

El triomf de la història

El festival Tàrraco Viva ha demostrat que explicar el passat i difondre el patrimoni pot ser una activitat apassionant i exitosa. Aquest any arriba a la 18a edició convertint en un referent i un model inat per altres localitats

L'època daurada del contraban a Cunit

La Baixa Segarra vol fer un salt endavant

les claus del dia

els protagonistes

APASSIONAT **INOPERANT**

Magi Seritjol **Ana Pastor**

DESCOBRIDOR **INQUIET**

Carles Marqués **Lluís Galvada**

contrast

Ales portes del cel

vist alttwitter

BENVIST

Temps de retencions i de detencions

ARRELA EL BON TEMPS 14 edició del Camp de Tàrraco celebra el seu 40è aniversari amb una programació amb moltes novetats i un programa de continguts ben treballats.

Magi Seritjol **Ana Pastor**

DESCOBRIDOR **INQUIET**

Carles Marqués **Lluís Galvada**

contrast

Ales portes del cel

vist alttwitter

BENVIST

Temps de retencions i de detencions

DIVULGACIÓ HISTÒRICA

Quan la cultura i el patrimoni històric es donen la mà

El festival Tàrraco Viva ha aconseguit formar part de la gestió del patrimoni romà a Tarragona

El festival Tàrraco Viva ha aconseguit formar part de la gestió del patrimoni romà a Tarragona

El festival Tàrraco Viva ha aconseguit formar part de la gestió del patrimoni romà a Tarragona. Aquesta iniciativa, que s'ha desenvolupat al llarg dels últims anys, ha permès integrar el patrimoni històric en la programació del festival, fent-lo més atractiu i accessible per al públic.

El festival Tàrraco Viva ha aconseguit formar part de la gestió del patrimoni romà a Tarragona. Aquesta iniciativa, que s'ha desenvolupat al llarg dels últims anys, ha permès integrar el patrimoni històric en la programació del festival, fent-lo més atractiu i accessible per al públic.

Magi Seritjol

Magi Seritjol **“La lotja del Camp Nou és l'amfiteatre romà de l'actualitat”**

Magi Seritjol, director del Festival Tàrraco Viva, ha declarat que la lotja del Camp Nou és l'amfiteatre romà de l'actualitat. Aquesta afirmació, que ha causat polèmica, ha estat el centre de la seva intervenció a l'acte de clausura del festival.

Magi Seritjol, director del Festival Tàrraco Viva, ha declarat que la lotja del Camp Nou és l'amfiteatre romà de l'actualitat. Aquesta afirmació, que ha causat polèmica, ha estat el centre de la seva intervenció a l'acte de clausura del festival.

Magi Seritjol **“La lotja del Camp Nou és l'amfiteatre romà de l'actualitat”**

Magi Seritjol, director del Festival Tàrraco Viva, ha declarat que la lotja del Camp Nou és l'amfiteatre romà de l'actualitat. Aquesta afirmació, que ha causat polèmica, ha estat el centre de la seva intervenció a l'acte de clausura del festival.

Magi Seritjol, director del Festival Tàrraco Viva, ha declarat que la lotja del Camp Nou és l'amfiteatre romà de l'actualitat. Aquesta afirmació, que ha causat polèmica, ha estat el centre de la seva intervenció a l'acte de clausura del festival.

TARRACO VIVA 2017

Magi Seritjol

TARRACO VIVA 2017

El festival Tàrraco Viva 2017 tindrà lloc del 17 al 20 de juliol a Tarragona. Aquesta edició està programada amb moltes novetats i un programa de continguts ben treballats.

El festival Tàrraco Viva 2017 tindrà lloc del 17 al 20 de juliol a Tarragona. Aquesta edició està programada amb moltes novetats i un programa de continguts ben treballats.

Magi Seritjol

Magi Seritjol, director del Festival Tàrraco Viva, ha declarat que la lotja del Camp Nou és l'amfiteatre romà de l'actualitat. Aquesta afirmació, que ha causat polèmica, ha estat el centre de la seva intervenció a l'acte de clausura del festival.

Magi Seritjol, director del Festival Tàrraco Viva, ha declarat que la lotja del Camp Nou és l'amfiteatre romà de l'actualitat. Aquesta afirmació, que ha causat polèmica, ha estat el centre de la seva intervenció a l'acte de clausura del festival.

Demana un **Préstec Expansió** per al que vols vulgut.

Nuevo IBE
 Operar durant per **10.990€**
 con 4 años de garantía

• Webs del Grup **EL PUNT AVUI+** Identifica't Subscriu-te
 Dimecres, 30 març 2016

SECCIONS EDICIÓ IMPRESA EL PUNT AVUI TV MÉS

PORTADA LOCAL SOCIETAT TERRITORI PUNT DIVERS POLITICA ECONOMIA CULTURA COMUNICACIÓ OPINIÓ ENGLISH SPORTS

CULTURA TARRAGONA - 30 març 2016 2:20 h

Tarraco Viva ressegueix la relació entre Roma i Egipte

- El festival de reconstrucció històrica de Tarragona dedicarà part del programa d'enguany a la influència que la cultura egípcia va tenir en l'imperi Romà
- Del 15 al 29 de maig es faran 124 activitats, 27 de les quals són novetats

El corral del festival representa un ciutadà romà que opta per un ritual funerari d'egipci Faler. ACV / BOCOP / GUSTOLA

AZAHARA PALOMARES - TARRAGONA

Mostrar la dimensió multicultural del món romà. Aquest és l'objectiu que es proposa el festival de reconstrucció històrica Tarraco Viva de Tarragona en la divuitena edició, que se celebrarà del 15 al 29 de maig. Amb el Mediterrani com a mare, la iniciativa dedicarà part del seu programa d'enguany a girar la vista cap a Egipte, territori que va formar part de l'imperi Romà des del segle I abans de Crist. L'anàlisi d'aquesta interrelació entre les dues cultures serà la principal novetat que acompanyarà el gruix del programa, que, amb un total de 124 activitats previstes, se centrarà, com és habitual, en el passat romà, amb algunes novetats, com el retorn de la recreació de la cavalleria.

Un espectacle sobre els retrats egipcis del Falum tancarà el festival

Un debat per obrir

El diàleg entre la cultura del Nil i l'imperi Romà, que es farà amb la col·laboració del Museu Egipci de Barcelona, estarà present en vint de les activitats previstes, incloent les que serviran per inaugurar i cloure el festival. "Volem fer arribar com de complex era el món antic, Roma no era ni unicolor ni l'única civilització existent", va destacar el director de Tarraco Viva, Magi Seritjol. Tot i que algunes de les activitats tractaran l'Egipte faraoní més popular, el gruix del programa se centrarà en la seva època sota domini romà, de fet, les últimes investigacions estan aportant noves dades i ara es considera la de "més esplendor econòmic" per al territori, malgrat la pèrdua d'autonomia política. "La possessió d'Egipte convertia l'emperador romà en el número 1 del Forbes de l'època", va manifestar Seritjol.

Per primer cop, el festival s'obrirà el dimecres 15 de maig amb un debat del cicle *Dilegats amb la Història*, que tot just es va estrenar en l'edició passada, precisament per cloure'l. En aquest cas, sota el lema del festival ("Roma i Egipte, una fascinació mediterrània"), quatre experts debateran si la relació entre Egipte i Roma va ser "una trobada o una topada", segons va detallar Seritjol.

De to diferent serà l'acte que servirà per cloure Tarraco Viva dues setmanes més tard. Sota el títol *Mirades a l'eternitat*, una col·laboració entre MV Arte, Argos i el grup de reconstrucció històrica local Projecte Phoenix parlarà d'una de les principals contribucions artístiques de l'Egipte sota domini romà, els retrats funeraris del Falum, que uneixen "l'idealisme egipci i el realisme romà", segons va explicar el director de Tarraco Viva. Ho farà traçant la història personal d'un dels personatges retratats, reconstruïda a través de cuntes.

L'oficina del festival a Casa Sefus es convertirà durant els quinze dies de programació en seu de l'exposició *Kemet, la Terra Negra*, en què els visitants es podran endinsar en la cultura egípcia. Retrats dramatitzats de personatges de l'Egipte romà, tallers sobre la cerveza i els obeliscs, recreacions històriques sobre els ritus funeraris, la momificació i els legionaris egipcis també formaran part del programa.

Esforz de Turisme per difondre el festival

El Patronat de Turisme de Tarragona té en marxa diferents accions per tal de donar a conèixer el festival. Així, s'ha fet un viatge a Pamplona i hi ha previstes presentacions a Barcelona i Lleida.

Un 60% de les activitats seran de pagament

EL PERIÒDICO DE CATALUNYA (CAT) 09/05/2016 Premsa: 024830 Secció: ESPECIALS Tracte: 164140 Difusió: 130202 Valoració: 13.597 € Pàgina: 77

Tarraco Viva 2016

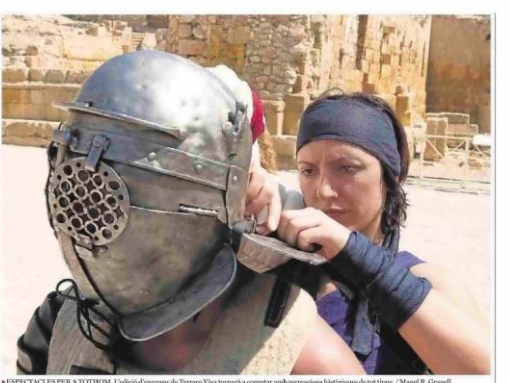
TARRAGONA VIATJA AL PASSAT DEL 15 AL 29 DE MAIG

El llegat de l'Antic Egipte envaeix Tàrraco

Tarraco Viva sobre a les civilitzacions que van influenciar la cultura romana amb un aprofitament a la cultura egípcia

Enguany el festival neix amb 436 actes que accenten el llegat de l'imperi Romà i l'excòtic Egipte

ESPECTACLES PER A TOTIHO. L'edició d'enguany de Tarraco Viva tornarà a comptar amb recreacions històriques de tot tipus. / Mireia R. Gual

A.L.L. Tarraco (ARCA)

Partint d'una de les pintures sobre tela que encara es conserven i en la que observem clarament la influència d'Egipte en el retrat d'un ciutadà romà, Tarraco Viva 2016 mira desacomplexadament cap a Orient, a la recerca del Far d'Alexandria. Amb aquesta nova edició també s'engega una nova línia del festival que es mantindrà en els pròxims anys, com és la relació entre civilitzacions del món clàssic. Mediterrània del qual tot es som herens.

La creença en el més enllà, un calce de la cultura de l'antic Egipte

Tarraco Viva 2016 aprofundirà en aspectes com la religió o la ciència que hem heretat durant l'apogeu d'aquest imperi oriental, dues cares de la moneda que han deixat un vast llegat

En l'acte inaugural, segons Finait del festival de la diada del 2016, es durà a terme un debat sobre aspectes relacionats entre civilitzacions que van coexistir en el temps, amb la intervenció de l'històric expert en la matèria com és el Catedràtic de la UB, Joaquim Baró de Arbiol, el periodista Jordi Calcega, el conservador del Museu Egipci de Barcelona, Luis Manuel González i el professor de Filologia Grega de la UB, Jesús Carrasero. L'acte se celebrarà el dia 15 de maig a les 19 h a la Sala del Sarcòfag d'Elipoll del Portet.

La diada del festival també comptarà amb una entrada Orient, ja que el calendari d'activitats es tancarà amb una obertura en el país centromeridional la reconstrucció històrica Minerva i l'Hermet. Els retrats d'El Faraoní, previst el dimecres 24 de maig a les 18 h a la Sala August del Palau de Congressos.

Pròximes no són les dècades propostes, destinades a apropar Egipte als espectadors, que poden incloure entre recreacions històriques destinades a acostar l'art funerari egipci a assistir a monòlegs basats en textos històrics, instruments que permeten posar en context una cultura complexa i mil·lenària.

Tarraco Viva 2016 (o cómo vivir en primera persona el legado del antiguo Egipto)

El festival de reconstrucción histórica abre puertas con una nueva edición centrada en el contacto entre culturas y con un amplio programa de actividades.

ADRIÀ LUJANES, Temporales 19/03/2016 09:02 | Actualizado a 19/03/2016 09:02

La relación entre Grecia y las civilizaciones de la zona de la zona del Mediterráneo es un tema que se ha tratado y se tratará en el programa de actividades de este año. Son solo algunos ejemplos de la relación entre la cultura egipcia y la romana, de un modo u otro, han sido evolucionando durante siglos de años hasta nuestros días.

Hay un momento que el Mediterráneo era el centro del mundo, el **Imperio romano** consolidaba el poder institucional y retira de escena, mientras que Egipto era el reino del oriente lejano, de la tierra más exótica, pero también de una zona que controla con una cultura avanzada que reúne una gran variedad de técnicas y artes que inspiran a los europeos de la época.

Partiendo de esta de las propuestas sobre qué se va a conservar y en las que se observa claramente la influencia de Egipto en el resto de la ciudad romana. Tarraco Viva, con esta nueva edición en honor del Festival de Ajijah, con esta edición se pone en marcha una nueva línea del festival que se centrará en las propuestas de actividades que se celebrarán en el mundo clásico en el Mediterráneo, del cual sobre todo tenemos.

Un cliente. Un mundo. Una Iberdrola.

Un debate sobre el contacto entre Egipto y Roma abrirá el Festival

Seguendo el éxito del formato de la clausura del 2015, el acto inaugural del festival se celebra el domingo 15 de mayo y se materializará en un debate sobre estas relaciones entre civilizaciones que coincidieron en el tiempo. El acto cuenta con la intervención de diferentes expertos como el catedrático de la URV, Joaquín Ruiz de Arbulo, el periodista Enric Calpena, el conservador del Museo Egipcio de Barcelona, Luis Manuel González y el profesor de Filología Griega de la URV, Jesús Carriuso. El acto se celebra el domingo 15 de mayo a las 12 h en la Sala del Sarcófag d'Hipòlit del Pretori.

La clausura también contará con la mirada hacia Oriente, ya que el acto final del festival acogerá la recreación histórica, *Miradas a l'Eternitat. Els retrats d'El Fayum*, el domingo 29 de mayo a las 18 h en la Sala August del Palacio de Congresos. Pero estas no son las únicas propuestas destinadas a acercar Egipto a los espectadores, que pueden escoger entre recreaciones sobre arte funerario egipcio o asistir a monólogos basados en textos históricos, instrumentos que permiten poner en contexto una cultura compleja y milenaria.

Pero no solo de Egipto vive el espectador. Como en ediciones precedentes, Tarraco Viva ofrece la opción de disfrutar de **124 actividades** que suman **436 actos** que mantienen el interés divulgativo como bandera y que exigen un especial interés y sensibilidad por parte del público. Tampoco faltarán oportunidades para disfrutar de los espacios patrimoniales de la ciudad, que es donde se realizan muchos de los actos del certamen. Desde el Pretori hasta el Anfiteatro, el Circo, el Foro de la Colonia y las Murallas, así como otras poblaciones como Constantí, Altafulla, Cambrils y Falset o Porrera en el Priorat, a las que este año se suma también el columbario de Vila-Rodona.

A parte de las actividades nuevas de cada edición, repiten en el programa aquellas actividades que ya se han consolidado como elementos imprescindibles del festival, como las batallas de gladiadores, (gladiadores)

'Patrimoni' onrgráfico de Rajoy al felicitar al Barça por la Liga
Luis Suárez dejó a Florentino con esta cara

NATIONAL GEOGRAPHIC ESPAÑA

TESTS CIENCIA NATURALEZA HISTORIA VIAJES Actualidad Reportajes Fotos Videos

¿Cómo fue el encuentro entre romanos y egipcios?

Tarraco Viva, el festival romano de Tarragona
Recreación histórica con gladiadores durante una edición del festival romano de Tarragona.

Opel Astra

NOTICIAS RELACIONADAS

- El pasado nos descubrirá nuevos futuros
- Hallan estructuras originales del circo romano de Tarraco
- Análizan los retratos de momias de Tebtuna

La XVIII edición de Tarraco Viva, el festival romano de Tarragona, está dedicada al encuentro de dos mundos: el grecorromano y el egipcio

Tarraco Viva, el festival romano de Tarragona, celebra su XVIII edición del 15 al 29 de mayo de 2016. Este año está dedicado al encuentro de dos mundos: el grecorromano y el egipcio. El festival inaugura una nueva edición con una propuesta que mantendremos en años venideros: presentar, no solo la historia de la Antigua Roma, sino también el encuentro con las grandes civilizaciones del Mediterráneo clásico, explica Magi Sentjot, el director del festival, en el dossier de prensa. "A un año de la celebración de los Juegos Mediterráneos hemos querido acercar al público de Tarragona y a nuestros visitantes una realidad histórica fascinante: el Mediterráneo como cuna de grandes culturas y civilizaciones de la humanidad", añade.

El festival comienza con un debate sobre la relación entre Roma y Egipto, las dos grandes civilizaciones del mar Mediterráneo, que contará con especialistas en ambas culturas: como Joaquín Ruiz de Arbulo, Enric Calpena, Luis Manuel González y Jesús Carriuso. ¿Cómo influyó Egipto en la historia de Roma? ¿Qué nos ha quedado de este encuentro? Son cuestiones que se debatirán en la presente edición.

¿Cómo influyó Egipto en la historia de Roma? ¿Qué nos ha quedado de este encuentro?
Algunas de las novedades de este año la exposición *Kemet, la tierra negra*, sobre la importancia del valle del Nilo para la cultura egipcia; recreaciones históricas sobre las emocionantes cartas de los legionarios romanos de servicio en Egipto o sobre la muerte de Anítko, el amigo del emperador Adriano, que se alojó en el Nilo; sesiones de escritura jeroglífica egipcia con Ricardo V. Placed; lectura dramatizada de la muerte de Cleopatra por el mordisco de un aspíd; una cata de cervezas artesanas del mundo egipcio, etrusco e ibero; un ciclo de conferencias sobre Egipto y sobre Roma, con Santiago Posteguillo y otros especialistas.

El acto de clausura se celebrará el domingo 29 de mayo con una recreación histórica sobre los célebres retratos de El Fayum, de un realismo apabullante, que cubrían los rostros de los cuerpos momificados durante la ocupación romana de Egipto. Sus miradas, son miradas del pasado, que extrañamente nos interperlan en el presente.

LO MÁS LEÍDO

HISTORIA NG
1 de marzo de 2017
La catedral de Burgos

SUSCRÍBETE AHORA

Google play | App Store

Un altre turisme és possible

La tasca dels organitzadors del festival Tàrraco Viva és encomiable

XAVIER ROIG | ACTUALITZADA EL 26/05/2016 20:35

Una de les especialitats hispanes consisteix a agafar un producte determinat, aplicar-hi un model de negoci aberrant i explotar-lo de manera salvatge fins a deixar-lo a nivell de subsistència. Massificar, espoliar els recursos materials i humans *ad nauseam*, abaixar preus fins a situar el producte en la gamma baixa, etc. En definitiva: desprestigiar-lo. La resta només són conseqüències: salaris baixos, poca tecnificació, nul professionalisme, mínim valor afegit i, per tant, anar tirant. No parlo de conceptes abstractes. Hi ha sectors ben concrets. El cava, per exemple, el declivi del qual es va iniciar fa anys però que ara comença a esclatar. O el pernil de pota negra: s'ha aconseguit transformar un producte

http://www.ara.cat/opinio/turisme-possible_0_154441580.htm#prim=1

Pàgina 1 de 3

d'alt nivell gastronòmic en un embotit adotzenat del qual gairebé tots en malviuen. Un altre sector que petarà aviat és la indústria porcina (granges, escorxadors, etc.). Ara, de tots els casos, el més sonat és el del turisme.

Els organitzadors de Tàrraco Viva es van fonamentar en els estudis de Freeman Tilden (1883-1980), especialista mundial en interpretació del patrimoni com a herència dels nostres avantpassats

Però vet aquí que aquests dies he tingut l'ocasió de visitar el festival Tàrraco Viva. M'hi han convidat els seus organitzadors, que han volgut demostrar a aquest columnista, escèptic amb el turisme, que hi ha una altra manera d'organitzar el negoci. I ho fan des de full del huracà: des del cor mateix d'una ciutat corcada pel turisme permissiu. La seva tasca és

encomiable. Es tracta de la tenacitat d'uns senyors que han mantingut la figura davant els diversos colors polítics que han ocupat el consistori. La premsa del país, provinçianament centralista -amb honroses excepcions (http://www.ara.cat/cultura/Tarraco-viva-sensidna-al-Mediterrani_0_1574242724.html)-, tampoc ha parat gaire atenció a aquest esdeveniment que, aviat és dit, ven més de 110.000 entrades -però, esclar, el que no té lloc a la capital...-. Doncs bé, aquests emprenedors -que resulta que treballen a la funció pública- enguany celebren, malgrat tots els entrebancs, la divuitena edició del festival.

La idea apareix com a resposta a una pregunta bàsica: tinc unes pedres, molt bé. Però, ¿com puc difondre la història fent-les servir de manera activa si, al capdavant, són un element perfectament estàtic? Entenc que es tracta d'atraure un turisme que vulgui anar més enllà de lluir una samarreta del Barça amb el nom d'un evasor fiscal estampat a l'esquena mentre contempla unes pedres sense sentit. Total, que els organitzadors de Tàrraco Viva no van voler començar de qualsevol manera, i es van fonamentar en els estudis del nord-americà Freeman Tilden (1883-1980), especialista mundial en interpretació del patrimoni com a herència dels nostres avantpassats ("*heritage interpretation*"). Va ser Tilden qui va posar en marxa la manera d'explorar racionalment el turisme als parcs nacionals dels Estats Units. Va voler fugir de la prostitució social que significa el turisme passiu -aquell que, sense cap mèrit, viu dels encants que algú li ha donat o deixat-. Aquí es tracta d'articular activitats en llocs controlats, fugint del populisme de xivarri. En diversos indrets, i en diverses hores del dia, es poden anar

http://www.ara.cat/opinio/turisme-possible_0_154441580.htm#prim=1

Pàgina 2 de 3

trobant activitats variades que s'allunyen dels tipismes. No ho confonguin pas amb les fires medievals i altres alienacions. No hi ha "tallers per a infants", ni "fires gastronòmiques", ni "mostres artesanals", ni qualsevol d'aquestes ximpleries a què ens tenen acostumats els pobles que, tots mimèticament, volen fer "alguna cosa diferent". No senyors. No hi ha teatre barat.

Aquests dies a Tarragona les pedres són l'excusa per explicar, de manera didàctica, diferents temes perfectament documentats històricament

Les pedres són l'excusa, l'escenari de fons - petit o gran, però espectacular en qualsevol cas - per explicar, de manera didàctica, diferents temes perfectament documentats històricament -el programa oficial inclou bibliografia per als que en volen més-. A les voltes del Círc, la prostitució en l'època romana.

A la torre Minerva, sota una figuera mentre es pon el sol, una recreació amb monòleg sobre Nicolau Damascé (preceptor dels fills de Cleòpatra)... I les famílies que busquen un espectacle més distret poden observar les tècniques de lluita dels gladiadors a la mateixa arena de l'Amfiteatre romà, narrades per especialistes italians. Ah, per cert: si volen fer un estudi comparatiu històric, els recomano assistir a la conferència *Corrupta Roma*, de la mà d'un reputat historiador. El festival vol ser cultural, però no pretensions. Cultura menjívola.

La saviesa dels organitzadors ha consistit a donar sortida a la seva vocació cultural amb un objectiu pràctic: que la gent que visita Tàrraco Viva sigui nombrosíssima, sense formar part d'un turisme qualsevol. No aspiren a canviar la humanitat. Simplement fer-nos veure que el concepte *turisme de qualitat* no és abstracte ni inconcret -com ho és la vàcua verboria amb què tothom s'emplena la boca fa massa anys-. No senyor. Un altre turisme és possible. Que algun governant en prengui nota, si us plau.

http://www.ara.cat/opinio/turisme-possible_0_154441580.htm#prim=1

Pàgina 3 de 3

CULTURA TARRAGONA - 28 maig 2016 2.00 h

CULTURA FESTIVAL

Recta final i intensa de Tàrraco Viva

▪ Aquest cap de setmana es concentra el gros d'activitats sobre Roma i Egipte

Visita comentada al pretori romà sobre 'Kemet, la terra negra', basada en homes, déus i faraons Foto: JOSÉ CARLOS LEÓN.

J.CARTANYÀ/INFOCAMP - TARRAGONA

El festival romà Tàrraco Viva viurà un cap de setmana intens d'activitats que acomiadaràn aquesta edició, que enguany s'ha dedicat a les cultures romana i egípcia. A Tarragona, aquest dissabte, els Ludi oferiran al Camp de Mart el seu camp d'aprenentatge, on també s'hi instal·larà la fira d'artesans de rèpliques arqueològiques romanes i la fira de museus i jaciments arqueològics. Durant el cap de setmana, es faran tallers – escriptura, llànties o mosaics – i recreacions històriques, com ara *Principia, el cor del campament romà*, al Camp de Mart, o *La medicina a l'Imperi Romà*, a l'antiga Audiència. Al Museu Bíblic hi haurà el taller *Anem a fer una mòmia*, una de les propostes que està tenint més èxit. La vil·la romana dels Munts (Altafulla) i Centelles (Constantí) oferiran activitats sobre la vida al món rural i la decoració. La cloenda arribarà demà diumenge, a les sis de la tarda, al Palau de Congressos, amb *Mirades d'eternitat, els retrats del Faium*, una recreació de retrats dels individus més antics de l'antiguitat.

**PREINSCRIPCIÓ
ESCOLAR
2017-2018**

PUBLICITAT

NOTÍCIES DE ...

Altafulla
Constantí
Tarragona

PUBLICAT A

ALGUNS ENLLAÇOS DE NOTÍCIES I VÍDEOS

La Vanguardia: <http://www.lavanguardia.com/local/tarragona/20160513/401766050229/tarraco-viva-2016-egipto-apertura.html>

La Vanguardia: <http://www.lavanguardia.com/local/tarragona/20160530/402148302812/fusion-egipto-roma-atrae-visitantes-tarraco-viva-2016.html>

Diari de Tarragona: <http://www.diaridetarragona.com/tarragona/63359/tarraco-viva-cierra-para-abrir-en-2017-con-grecia-como-invitada>

National Geographic: http://www.nationalgeographic.com.es/historia/actualidad/como-fue-el-encuentro-entre-romanos-y-egipcios_10359

Diari de Tarragona: <http://www.diaridetarragona.com/tarragona/62944/tarraco-viva-el-primer-ejercito-profesional>

20 Minutos: <http://www.20minutos.es/noticia/2743315/0/festival-tarraco-viva-se-centrar-mediterr-neo-como-cuna-civilizaciones/>

Diari de Tarragona: <http://www.diaridetarragona.com/tarragona/62461/tarraco-viva-dejara-7-millones-en--hoteles-y-restaurantes-de-la-ciudad>

Diari de Tarragona : <http://www.diaridetarragona.com/tarragona/62676/aprender-entre-faraones-y-momias-en-tarragona->

El Punt Avui: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/971376-recta-final-i-intensa-de-tarraco-viva.html>

Diari de Tarragona: <http://www.diaridetarragona.com/tarragona/62549/el-imperio-romano-versus-egipto>

Diari Més Digital:
<http://www.diarimes.com/noticies/tarragona/2016/05/23/formar-part-reconstruccio-historica-romana-edat-3768-1091.html>

Diari Més Digital:
<http://www.diarimes.com/noticies/camp-tarragona/2016/05/17/recreacions-titelles-ompliran-vila-rodona-per-tarraco-viva-3512-1093.html>

Ara: <http://www.ara.cat/campdetarragona/cultura-patrimoni-historic-donen-ma-0-1574842516.html>

Diari Més Digital: <https://www.youtube.com/watch?v=kpKJBOclQn8>

Diari Més Digital: <https://www.youtube.com/watch?v=qMD7Ojd5OLQ>

delCamp.tv: <https://www.youtube.com/watch?v=NBHSqygGZjc>

CCMA: <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/telenoticias-comarques/presenten-tarraco-viva-a-tarragona/video/5591759/>

CCMA: <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/telenoticias-comarques/tarraco-viva-2016-acaba/video/5603760/>

Anubis: <https://www.youtube.com/user/ezahonero>

CCMA: <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/telenoticias-vespre/acaba-el-festival-tarraco-viva/video/5603650/>

Navarra El Español: <http://navarra.elespanol.com/articulo/revista/tarraco-viva-presenta-recreacion-historica-annona-augusti-y-conferencia-calles-casas/20160223091343026766.html>

Spain Info: http://www.spain.info/es/que-quieres/agenda/eventos/tarragona/festival_tarraco_viva.html

El Planeador: <http://www.elplaneador.com/plan/festival-tarraco-viva-tarragona>

Machbel: <https://machbel.com/un-dia-entre-gladiadores-romanos-en-tarragona/>

La Vanguardia: <http://www.lavanguardia.com/local/tarragona/20160329/40736622885/tarraco-viva-adentra-relaciones-antigua-roma-egipto-faraonico.html>

Descobrir: <http://blogs.descobrir.cat/vistes/etiqueta/tarraco-viva/>

Diario de a Bordo: <http://www.diariodeabordoblog.com/europa/espana/tarraco-viva-una-romanos-tarragona.html>

Olimar: <https://www.olimar2.com/blog/index.php/festival-tarraco-viva/>

Rincón del Pasado: <https://rincondelpasado.wordpress.com/2016/03/30/tarraco-viva-entre-egipto-y-roma/>

Diari de Tarragona: <http://www.diaridetarragona.com/tarragona/59621/las-relaciones-entre-roma-y-egipto-centraran-este-ano-tarraco-viva>

Surt de Casa: <http://surtdecasa.cat/camp/fires-i-festes/els-10-imperdibles-de-tarraco-viva-2016>

Arqueología en Red: <http://arqueologiaenred.paleorama.es/2016/05/en-un-lugar-del-mediterraneotarraco.html>

Perdida entre culturas: <http://www.perdidaentreculturas.com/tarragona-o-cuando-el-legado-romano-cobra-vida/>

Egiptoforo: <http://www.egiptoforo.com/forums/showthread.php?t=32467>

Im lady rebel: <http://imladyrebel.com/2016/05/viaje-en-el-tiempo-a-la-tarraco-romana/>

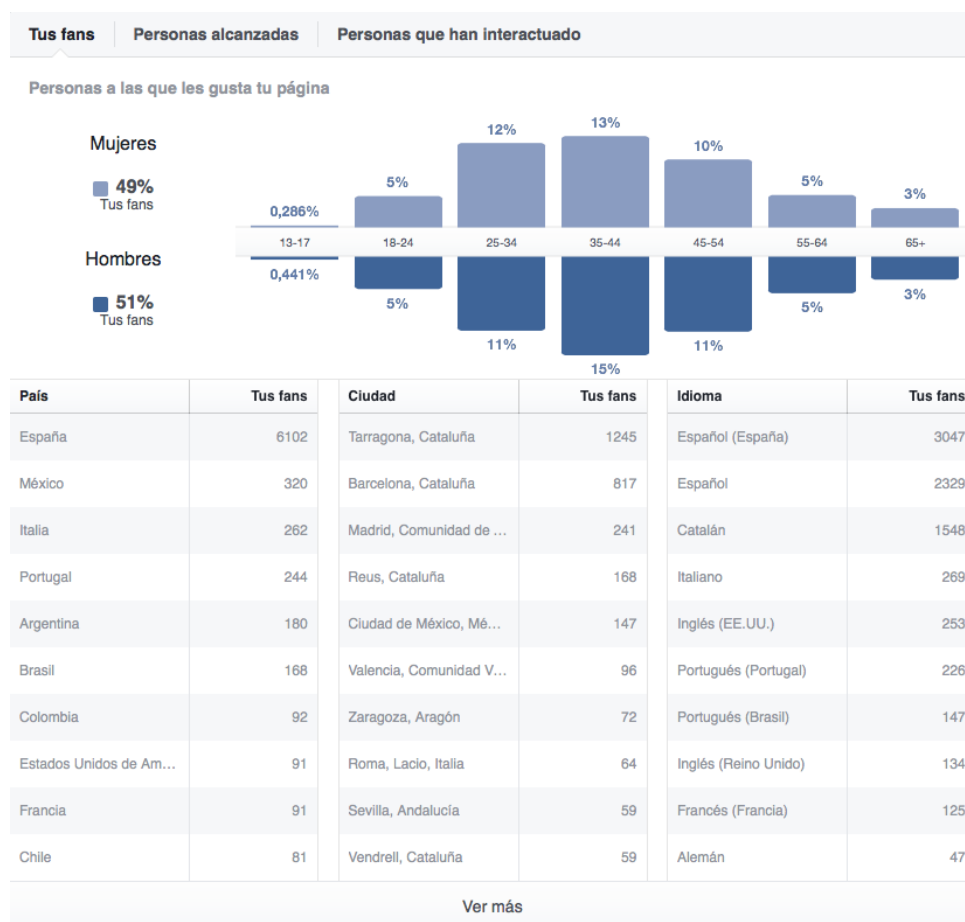
Abemus incena: <http://abemus-incena.blogspot.com.es/2016/06/a-pvltes-vsque-ad-lotvm-kuanum-en.html>

TARRACO VIVA 2.0

Seguidors xarxes:

FACEBOOK	8.669
TWITTER	4.007
INSTAGRAM	1.220

Perfil seguidors FACEBOOK

Reproduccions vídeos a Vimeo

DIÀLEGS AMB LA HISTÒRIA	144
MÒMIA, el viatge al més enllà	32
Música a l'antiga Roma	28
KEMET, la terra negra. Homes Deus i Faraons	14
IRAS, al servei de Cleòpatra	30
MARC ANTONI. La fascinació per l'Orient	25
AUGUSTUS IMPERATOR ET DEUS. El culte a August a la fi de l'Imperi	30
ADRIÀ I ANTÍNOUS. Sacrifici al Nil	48
MIRADES D'ETERNITAT. Els retrats d'El Faium	110

Vídeos penjats al **FACEBOOK**, -reproduccions i abast-.

☐	Vídeo	Reproduc...	Fecha en que se ha ...
☐	 Gastromusicae. Gastromusicae. Sopar i música medieval.	150	● 3 de septiembre de 20... Manel R Granell
☐	 Milites et caementeris. Soldats i constructors. Milites et caementeris.	329	● 3 de septiembre de 20... Manel R Granell
☐	 AUGUSTUS IMPERATOR ET DEUS. El culte a August a la fi de l'Imp... AUGUST...	600	● 7 de junio de 2016 a la... Manel R Granell
☐	 MARC ANTONI. La fascinació per l'Orient. Recreació històrica. MARC ANTONI. La ...	340	● 4 de junio de 2016 a la... Manel R Granell
☐	 ADRIÀ I ANTÍNOUS. Sacrifici al Nil. ADRIÀ I ANTÍNOUS. Sacrifici al Nil.	735	● 3 de junio de 2016 a la... Manel R Granell
☐	 DE MUSICA. La música a l'antiga Roma. DE MUSICA. La música a l'antiga Roma.	700	● 2 de junio de 2016 a la... Manel R Granell
☐	 IRAS. Al servei de Cleòpatra. IRAS. Al servei de Cleòpatra.	286	● 1 de junio de 2016 a la... Manel R Granell
☐	 Tarraco Viva 2016, Multimedia: - KEMET, la terra negra. Homes,... Tarraco Viva 20...	1010	● 31 de mayo de 2016 a... Manel R Granell
☐	 Mòmia. El viatge més enllà. TARRACO VIVA 2016. Multimedia.	4027	● 30 de mayo de 2016 a... Manel R Granell
☐	 Tarraco Viva 2016. Gent amb energia. Amb Tarraco Viva hi col·labora molta 'Gent ...	4844	● 25 de mayo de 2016 a... Manel R Granell
☐	 Spot Tarraco Viva 2013 Festival Tarraco Viva	0	● 27 de abril de 2013 a la... Manel R Granell

ACREDITACIONS 2017

Les acreditacions per als mitjans de comunicació i professionals de la present edició **l'han de sol·licitar els mitjans de comunicació, indicant les dades dels professionals que hi assistiran.**

Els professionals *freelance* realitzaran la inscripció de forma individual.

La tramitació de la acreditació s'ha de fer al formulari del web del festival www.tarracoviva.com, **del 18 d'abril al 5 de maig de 2017.**

Posem a disposició dels mitjans de comunicació, a més dels telèfons i contactes habituals, l'adreça de correu electrònic premsa@tarracoviva.com per atendre les seves consultes.

PATROCINADORS, COL·LABORADORS I ENTITATS

ORGANITZA

Ajuntament de Tarragona (Àrea de Festes, Patrimoni i Plans de Mobilitat)

PATROCINADORS

Diputació de Tarragona

Fundació Privada Mútua Catalana

Repsol

El Corte Inglés

Agrupació de càmpings de Tarragona ciutat : Trillas Platja, Tamarit Park Resort, Caledònia

Tamarit, Les Palmeres i Torre de la Mora

Obra Social – Fundació La Caixa

EMATSA

COL·LABORADORS

Tarragona Turisme

Palau Firal i de Congressos de Tarragona

Arquebisbat de Tarragona

Empresa Municipal de Transports (EMT)

RENFE- Adif

Festival Internacional de Cine Arqueológico del Bidasoa (FICAB)

Museu de Oiasso (Irún)

Ajuntament d'Altafulla

Ajuntament de Constantí

Ajuntament de Cambrils

Ajuntament de Falset

Ajuntament de Vila-Rodona

Tarragona ràdio

Tac12

ENTITATS QUE ORGANITZEN ACTIVITATS AL FESTIVAL

Museu d'Història de Tarragona (MHT)

Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (MNAT)

Museu del Port de Tarragona

Museu Bíblic Tarraconense

Museu d'Història de Cambrils

Camp d'Aprenentatge de Tarragona (Generalitat de Catalunya)

Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC)

Gremi de LlibreTERS de Tarragona

Associació de restaurants Tarraco a Taula

Associació de Professors de Llengües Clàssiques de Catalunya (APLEC)